

280335

Apare lunar

Anul I, Nr. 1—2

Ianuarie-Februarie 1934

# SIBIUL LITERAR

685

Revistă de literatură  
și cultură generală

Director-Fondator :  
ELIE MĂGEANU

A-2

26

20

EDITURA ȘI TIPARUL „TIPOGRAFIEI SĂTEANULTI” SIBIU  
Strada Regele Carol II, Nr. 1

Biblioteca Universității Regele Ferdinand I.

# SIBIUL LITERAR

Revistă de literatură și cultură generală

Director-Fondator : ELIE MĂGEANU

---

---

Redacția și administrația : **Librăria Săteanului, Sibiu,**  
Str. Regele Carol II, No. 1

**Manuscrisele se vor trimite pe adresa :**  
*Prof. Pimen Constantinescu, Sibiu, str. G-ral Moșoiu 1.*

---

---

*60 lei abonamentul anual.*

*100 lei abonamentul pentru instituții.*

*5 lei exemplarul, 10 lei numărul dublu.*

*Cine procură trei abonamente, primește  
unul gratis.*

## PREDOSLOVIE

*Mulți confrăți au tipărit sau tipăresc reviste în provincie fără să corespundă însă totdeauna menirii lor. Astfel unii scot reviste din ambiția de a-și publica periodic încercările literare, pe care le supravolutează până la comicitate. Aceștia sînt apoi nevoia de a se împodobi cu pene străine (de urbea lor), făcând apeluri disperate la unii scribi sau criticiștri din Capitală, care colaborează fie din dorința notorietății cu orice preț, fie din inocente legături de prietenie. Alții, — și aceștia sînt aproape toți adolescenți cu mustața abia mijtă, — tipăresc reviste umile și efemere, căci neavînd nici pricepere destulă în stabilirea acelu „ce vor“, nici colaborări intens promițătoare sau ilustre, pier dela primul fluturat din aripi.*

*Noi însă înțelegem prin această revistă două lucruri bine distincte. Întăiul: partea așa zisă creatoare, de beletristică, să fie scrisă în special de sibieni, indiferent de vîrstă sau celebritate. Și al doilea: cronica extinsă la cel puțin jumătate din revistă, să nu neglijeze în nici un caz faptele și fenomenele culturale ale acestui ținut și municipiu, dându-li-se toată prioritatea cuvenită.*

*Dorim să facem aici toată acea modestă gazetărie culturală așa de odiată de cotidianele Capitalei sau de periodicele locale, în care se dau de pildă proporții uluitoare furturilor, strangulărilor sau crimelor, în dauna inițiativelor sau înfăptuirilor spirituale. Ne vom ocupa de prezentul și de trecutul acestui slăvit și bîrfit Sibiu, ca de ceva mult mai scump nouă, decăt trecutul sau prezentul oricărei alte aglomerări urbane de cine știe unde. Voim cu alte cuvinte regionalism cultural, singur îndreptățit la existență și considerație, — în locul celui politic sau administrativ, de o mie de ori compromis și dăunător.*

*Vom fi prin urmare centrifugi în materie literară, din ferma convingere că din acest maestos castel care este Țara Românească, Sibiul alcătuieste una din prețioasele pietre ale temeliei Sale. Așa cum în Italia cea unită și perfect unificată, fiecare burg își are tradiția și prezentul său cultural de care este în deosebi mîndru, și de care*

*caută cu tărie să fie totdeauna demn, tot așa și în țara noastră ar trebui să piară ideea că numai ce vine dela București este bun. Și aceasta mai cu seamă când ne gândim că atotputernicia unei mari părți din tiparnițele Capitalei este o Maffie monstruoasă și infinit de păgubitoare acestei Români Mari ce nu știe încă să se închege, fiind sistematic și criminal împiedecată de a se cimentă și impune spiritualmente.*

**Pimen CONSTANTINESCU**

## GANDURI DE TOAMNA

Se zbate sufletul în zbugium  
Și parcă nu mai sunt al meu,  
Ciudate gânduri iau ființă.  
In capul obosit și greu;  
Privesc pierdut cu ochii 'n zare  
Și-ascult cum moare 'ncet și rar  
O doină undeva, departe  
Muiată'n lacrimi și amar.  
Și cum îndureratul suflet,  
E prins în gânduri pesimiste  
In doină parc'ascult povestea Cluj  
Copilăriei mele triste.

## STROFE

In amurgul trist al sării  
Stau cu gândurile mele  
Și la para jumânării  
Inchid drumul disperării  
Și privesc tăcut la stele.

Toamnă tristă și pustie,  
Leagăn de dureri și jale,  
Mi-aduci gând și supărare,  
Și vânt rău de nebunie  
Din adâncurile tale.

Vântul bate, frunza pică,  
Inlma mi plânge cu ele  
Și 'mpletește'n gânduri rele  
Intr'o lume de nimică  
Toate dorurile mele.

**Elie MĂGEANU**

# FILE DE TAINĂ

— creionări de pe front —

- Fragment -

30 Iulie 1917.

...A treut de cină, și pârâitul gloanțelor răpăiește tot mai des. Obuzele sficuiesc cu dăre de foc roșiatice văzduhul, și din depărtare, buburturi surde străbat până la noi, din ce în ce mai repezi. Pe albastrul de safir, coloane întregi de fum pătează limpezimea cerului. Pretutindeni deasupra noastră, proiectilele mici umplu aerul cu năvăzute lăcăriri, urlete, șuerături și văjliri...

Din când în când, îndărătul nostru, tunurile grele, cu glas de muget răgușit, trosnesc depărtat, trecând deasupra șueratului și văjăitului proiectilelor mici. Mitralerele răpăiesc cu salve reci, dela un-căpăt la altul al frontului de luptă al batalionului. Câteva avioane pe-celuite cu crucea neagră pe aripi, despică pacea văzduhului, rotind deasupra noastră. Urlete nevăzute, fantomatice, se ridică peste tot locul, între cer și pământ, întezindu-se uriaș. Gemetele surde ce se desprind din flancurile plutonului, străbat până la centru. Grija câtorva cruci făcute pe furis, crâmpete de rugăciuni în șoaptă, forfoteala de pretutindeni brancardierilor, sunt singurele lucruri care mai sustrag mințile adâncite în acest haos nesfârșit de zgomot. Unii caută să-și astupe urechile; gemetele, răcnete și vaetele acestea cumplite pătrund totuși orin orice.

În naivitatea noastră, — ce se unea acuma cu teamă nelămurită, firească de altfel când trebuie să aștepti cu nervozitate ce se va întâmpla, și când știi că deasupra plutește pretutindeni hazardul, — iadul ni-l făuream mai puțin chinuitor.

Văzduhul întinde o mare roșie de foc, pătată, ici și colo, de noul cenușii, ce se fugăresc nelncetat, pe acest decor de tragedie; dărele negre și zdrențuite ale mortierelor apar ca niște horbote țesu-te în fir de argint. E un haos sinistru, peste care plutește numai zvon de moarte; e un zumzet ce-ți prinde capul, tot mai strâns, într'un clește de durere. În clipa aceasta au amuștit în noi năzuința, regretul, mila... Suntem niște fiare încolțite ce așteptăm numai prilejul, să nimicim tot ce ne este protivnic.

Canonada de artilerie amică ne croiește drum, de mai bine de două ore.

Nu așteptăm decât comanda, ca salturile să ne poarte în tranșele înamice.

Mulți, dintre cei mai vrâstnici, își aruncă ochii pe „Visul Maicii Domnului», pus la dreapta pe parapet, și vocea lor stinsă prinde să aștruje cuvânt după cuvânt. Nicăieri ca aci credința nu încolțește mai bine, pentru că în nici o parte moartea nu e mai aproape de individ. Teama aceea specifică ce-i înlănțuie în fiecare clipă, îi face să se agațe de partea spirituală a lor și să năzuiască scăpare, din con-

factul ce vor să-l fie tot timpul cu Dumnezeu. Dacă vreodată au negat existența, lui Dumnezeu, aici însă nu numai că nu pun la îndoială existența dar o cimentează tot mai puternic în sufletele lor. Căp din cei ce se roagă nu au ochii umezați de lacrimi, și câți nu-și amintesc, în acest timp, de toate greșelile făptuite în viață!... Se țese lămurit în mintea lor, tot ceea ce cred că nu trebuiau să făptuiască, așteptând cu sufletul tremurând pedeapsa dela Cel ce ține în mână destinele tuturor.

— Ne are Dumnezeu în paza Sa, domnule Suflocotenent, șoptește unul, — pe care-l priveam cu ochii prinși de lacrimi — doar s'or fi rugând pentru noi nevestele și copiii. Și câtă să scoală dela sân chipurile celor dragi, pe care le poartă ca niște Țicruri sfinte; lacrima se țese repede, înodându-se sub bărbie. O clipă vocea se strânge, ca puțin după aceasta, ochiul ager să cate din nou a prinde linia, pe care glonțul o chitește dușmanului.

În flancul stâng, glonțul nemilos a doborât pe Gavrilă al Smarandei. O dără de sânge l se lasă de sub spânceană, și două șiraguri de lacrimi s'au pironit sub gene... Un surâs i-a înghețat pe buze: mână stângă ține strâns patul armei. În partea dreaptă a șanțului, brancardierii duc pe Burulană și Ciochină spre șanțul de comunicație. Plumbul le-a scijelat piepturile la amândoi. Gem înăbușit, și buzele încheștate desprind din când în când, ceva neînțeles. D getele li s'au cărcit pe brancardă, căutând parcă să-și anine firul vieții de mișcările acelea neregulate, pe care mâinile le fac înconștient.

Pe întreg frontul plutesc gemet: ce-ți crispează sufletul, făcându-te să-ți porți gândul către hotarul de direcție de viață. Fiecare cădere a tovarășului de luptă sădește tot mai dânc credința în cerămași, că poate numai o singură clipă îi mai desparte să fie asemenea lor. Niciodată nu te simți mai lipsit de voință, niciodată dorința de viață nu te fidică mai puternică, decât în clipa când vezi plutind pretutindeni zvonul morții. Nu e individ, pe care teama de veșnicie să nu-l facă să șovăie o clipă, nu-l nimeni să nu fie cuprins de spaimă, în afară de tot ce este omenesc.

Și cu toate acestea, un fluid le dă puteri să se ridice deasupra minciunilor sufleteșii însuflețind, fără voia lor, întreg câmpul de luptă. Privirea lor este îndreptată numai înainte, spre ținta ce-i poartă cu gândul spre alte meleaguri, spre ținta pe care numai înaintând o pot ajunge.

E o clipă când încordarea atirge maximul, și când pretutindeni nu z'rești de alt frământare, neliniște, dorința de a-ți purta pașii către vrășmaș. Ai vrea să pornești, să rupi zăgazul acestei frământări, deși știi că dintr'o clipă într'alta, comanda te va duce înainte.

Și în acest vârtej, deodată prinde a se auzi din stânga o șoaptă și șoapta se apropie tot mai mult - și ca o săgeată trece spre dreapta. „Înaintarea“.

Clipa pe care toți o așteptam cu atâta nerăbdare, iată o sosită. Pe întreg lanțul de trăgători se desprinde un murmur, un freamăt.

care te năruiează cu puteri noi, făcându-te să uii toată frământarea ce te stăpânește în clipa de îndoială. Cei ce șovăiau cândva, acum plutesc cu tot sufletul lor peste întregul câmp de luptă, și plătirea lor duce tot mai departe însuflețirea. E un întreg haos, un vacarm, în care pârâitul gloanțelor, văjăitul obuzelor, țipătul tot mai strident al avioanelor au pus stăpânire pretutindeni. Toate glasurile au amuțit acum. Peste tot nu stăpânește decât suflul de mărățe, de uitare de sine.

Furișati, unii prind a-și face câte o cruce cu mâna șovăind, purtând în privirea lor o teamă nălmurită. E teama veșniciei sau elanul biruinței? Cât de greu e să analizezi sufletele acestor oameni, pe care moartea îi impresoară la tot momentul, și cu toate acestea o bucurie de-o clipă, îi face să uite tot ceiace ar putea să le inspire teamă. Puterea morală e factorul de căpetenie al luptei. Ea te face să te ridici deasupra vâlmășagului de patimi, te face să uii toate micimile: sufletești, te poartă fără să știi acolo unde nicicând nu ai fi crezut că poți ajunge. Puterea morală îți însuflă încrederea în tine luptător, și oricât de slab ai fi înarmat, te poartă totuși înainte.

Vuiețel de gloanțe și obuze se ntețește din ce în ce. Sfori de foc șerpuesc în aer, ca niște sichiului.

Din flancul stâng, o dără prinde a porni, cătând spre dreapta, tot mai spre dreapta.

„Cu Domnul înainte” — șoptii, — ca pentru mine, și pornirăm. Se făcu întunerec, și nimic din toată zarva și țipetele ce stăpânește ținutul, nu se mai aude. Dorința de luptă, dorința de a ne răzbuna, ne luase vederea și auzul. Pământul se întunecă, bubule, fumegă și se vaetă...

De mai bine de o oră suntem stăpâni pe prima linie de tranșee înamică. Purcelele au început să cadă tot mai rar; câte un gloanț rățacit mai plute până hăt departe, spre o țintă pe care trăgătorul o ia fără voie.

Din flăcăii plotonului, au mai rămas puțini. S'au stins unul câte unul, ca mistuirea năvalnică a unui foc uriaș. Din cei rămași, câțiva mai sfoși ingenunchiază și se roagă, cu mâinile pistornic.

Aruncă ochii înapoi și din vâlmășagul de arme, de rețele, de pământ frământat de obuze, soldații se zăresc înșiruiți, nemișcați, fără vlață, pe drumul de înaintare, ca stejarii trunchiați dintr'o falnică pădure. Aproape de tranșee, Neacșu cu arma în mână stă ghemuit cu fața spre noi. O fășe de sânge i se lasă șgule de sub ureche, ca o panglică de catifea roșie. Buzele i par sa-mi cuvânte din durerile ce-i încătușaseră sufletul, și pe care de atâtea ori mi le spusese, cu ochii înecați de lacrimi, ochii, puțin întredeschiiși, pierduseră din săgetarea privirii de odinioară. Ultimele sulțe ale soarelui, plecat spre asfințit, îi dau o înfățișare de mărățe. Licărirea de sub cască desprinde o aureolă, ce-i încunună fruntea, sub care străluciseră doi ochi, ce purtau tăinic privirea dornică să pătrundă și să disruga totul dintr'o singură ochiadă...

Nu l-au înșelat presimțirile! Vocea aceea tainică ce-î șoptise în ureche, ștuse ei câtă însemnătate are.

Sărmane Neacșu! Cât de nerăbdător erai să fii în luptă! Cât de searbede îți se păreau clipele, când ochiul tău nu țintuia gloanțul în dușman! De acum te va acoperi pământul și te vei odihni o veșnicie, împotriva dorințelor tale; vocea celor dragi ție, nu o vei mai auzi, zadarnic te vor aștepta... nimis și nimeni nu le vor mai spune de venirea ta...

Departă sub glee, măcușca și copiii se vor ruga să aibă Domnul în pază, pe soț și pe tatăl lor și să-l aducă repede, tot mai repede la cămin...

Soarele își mai toarce ultimul fir de beteală pe trarșee și cată spre asfințit.

Piulțul gloanțelor, răslețite câtăva vreme, a amuțit acum. Nu mai un suspin prelung și muribund mai planează în văzduh. Pace... Zefirul a început să-și tremure aripile, prinse de-o tânguire adusă de departe... Tăcere...

Matășești, 1917.

Mircea ALEXIU

## CÂNTEC

Aș vrea să fiu un vânt ușor,  
O boare caldă de zefir,  
Tiptil, pe geam să mă strecur,  
Și'n taină părul să-ți răsfir..

Și-așa cum dormi, s'ating abea  
Obrazul tău imbușor,  
Tu să tresari și, draga mea,  
Să nu știi că te am sărutat...

## NOCTURNĂ

Miez de noapte...  
Cer cu stele...  
Numai șoapte :  
Șoapta gândurilor mele...

Tei în floare...  
Noapte tîndă...  
Plângătoare,  
Doina dorut își suspînd...

Vis și vrojă...  
Lună plină...  
Stau de strojă  
Patru plopi într'o grădină...

Zvon de șoapte  
Nențelese  
Crește'n noapte:  
Dragostea povestea-și țese...

Virgil N. DUKULESCU



# I S O L D A

«Noapte de uitare, de amor și taină,  
Noapte dulce, sfântă, veșnică ! O, moarte,  
Pură, nelvinsă, ne deschide-ășua  
Poarta'mparăției tale minunate !

Ziua'n veci dispară ! Soarele-i ascuns  
In adânc în suflet, și-l așa de tare,  
Ca'nfloresc în peșteri florile. O, moarte,  
Să dispară veșnic ziua'nșelătoare !»

Dar din turn scoboară un alt glas: «Veghiați!  
Noaptea este scurta și'n zadar visați!  
Stelele tăcute au pălit atuncea

Pe deasupra'n parcul cel bătrân. «Veghiați!»  
Repetă o voce. Iar în depărtare  
Rasuna cortegiul dus la vânatoare.

(Din Canto nuovo, cap. *Le adultere*, sonetul *Isolda*)

## BCU O, TINERETE Librărie Cluj

Coroana ta, o, tinerețe, astăzi,  
I-aproape veștedă pe fruntea mea.  
Simt greul vieții, — ce-mi părea ușoară,  
Pe fruntea mea plecată, cum m'apasă.

Dar sufletu-mi se face tot mai bun,  
Ca fructul copt. Umil și îndrăzneț,  
Se pleacă sau înfruntă, și nu geme,  
Rănit. Multe'nțelege, multe iartă.

Îți pierzi și ultimile-ți aurore,  
O, tinerețe; râurile tac,  
Dac'a trecut navalnica furtună..

Aud alt sunet, văd o altă rază :  
Vad lacrimi vii scribind în ochii celorlalți,  
Le-aud puternic cum le bale înțina.

(Din Poema paradisiaco, sonetul *O, giovinezza!*)

Gabriele d'ANNUNZIO, trad. de Pimen CONSTANTINESCU

# CALUL

— Poveste puțin veselă —

Calul este cea mai nobilă cucerire a omului — așa s'a rostit naturalistul — literat francez Buffon despre frumosul și sprintenul animal.

Și câtă dreptate avea Buffon...

Desigur, civilizația datorește mult vaporilor de apă, electricității și benzinei; invențiunile sunt foarte ajutoare omului, dar câte din mașinile născocite de creier pot întrece eleganța, devotamentul, sinceritatea și zburdălnicia unui cal hrănit cu mireasma fânului proaspăt cosit pe colinele însorite, și adăpat prietenește, la timp, dintr'un izvor cristalin și răcoros?

O, prietenia unui cal e tot așa de plăcută ca și aceea a unor cărți de basme copilărești.

Germanii pomenesc o zicală fără pereche în legătură cu dragostea lor pentru cai: „nu există altă situație mai minunată să vezi pe om în toată splendoarea lui, decât aceea când se răsfășă pe spinarea unui cal frumos“.

Așa este!

Eram copil.

A trecut vreme, dar nu pot uita nici astăzi scurta poveste — dacă mai poate fi vorba de o poveste — cu un cal drăgălaș, pe care l-am văzut trăind câteva clipe de adevărată simțire umană.

Eram copil destul de rășărit.

Locuiam pe atunci în Giurgiu.

Deși bucureșteană, familia mea fusese nevoită să plece în acest orașel de pe malul Dunării, unde tatăl meu obținuse înaintarea într-o slujbă ecleziastică.

Podul din preajma căzărnilor, față în față cu grădina „Alee“ și care, se știe, astăzi croiește șosea bună spre insula Ramadan, pe atunci nu ființa. Canalul Sfântul Gheorghe se infunda într-o limbă de pământ; iar peste aceasta, în partea de lături, o fâșie întinsă de apă stătătoare, foarte adâncă pe alocuri, răsfira brațe numeroase, asemuitoare picioarelor de caracatiță, tocmai spre bălțile răcoroase, împes-trișate de sălcii, plute, arini și plopi, împănjenind până hăt departe, lungul Dunării.

Fâșlei acestea de apă i se spunea Veriga și într'însa obișnuiau să se scalde giurgiuvenii fără mijloc.

Cei cu dare de mână foloseau instalațiile primitive — nici vorbă — din apropiere.

Intr'o zi noroasă, gata de ploaie, pe o năbușeală de-ți astupa plămâni, așa trase pe un bieljandarm să și răcorească sufletul în Verigă.

Venise cu calul.

Un cal sprinten și auriu cum sunt Ilcuricii lucitori și aromați.

Din ce pricină, Dumnezeu știe, jandarmului, călare pe podoaba sa, îi veni amețeală pe la mijlocul apei și, roșit într'o volbură, se dete afund.

Au sărit în ajutorul său câțiva soldați de la cazarma apropiată.

Tocmai se desbrăcaseră și încercau apa cu vârful degetelor.

L-au învățit de picioare, dar degeaba. Jandarmul murise.

Cine știe, calul presimțise nenorocirea.

Să-l fi văzut cum sărea pe mal! Să-l fi auzit cum necheza până să intre în apă!

Asurzea pământul cu sforăitul nărilor.

Lovea din copile și se încăpățâna să fie tras înăuntru.

Cât nu l-au plesnit cu biciușca! Iar după ce stăpânul a fost scos din vâltoare, a fost nevoie de trudă multă din partea celor săriți în ajutor.

Voie, parcă, să-și facă și el seama, așa de grea fost tras afară.

Inecatul a avut parte de pompa convenită unui ostaș.

De piatră să fi fost ca să nu verși roua lacrimilor.

După convoi mergea calul îndoliat.

Purta pe el un fel de șal negru.

Călca fără cadență.

Tresărea nervos și din când în când spintecajalea mută cu nechezatul său lugubru.

Prin rotocoalele aurii din jurul ochilor, îi picurau lacrimi.

Plângea, sărmanul, după firea lui, a unui doborât.

Pe urma lui venea, în primul rând, colonelul comandant al garnizoanei, în ținută de gală.

După dânsul, un pluton de ostași în strale noi, o droaie

de copii și multă lume, ca de obicei gloată strânsă de prin suburbiile orașului.

Plângea blata sărăcime.

Plângea, căci singură ea înțelege prinosul de sinceritate izvorâtă din durerea inimii.

Femele țineau făclii de ceară curată, galbenă, de care spânzurau basmale de borangic. Păreau niște aripi de fluturi mari, nocturni.

Atât că erau lipsite de pulberea fină și mată.

Țineau și bărbații făclii, dar mai lungi și, totodată, înfipite în buchețele de maci roșii ca focul.

Copiii aduseră și ei flori de cicoare albastră, niște ochi de inger.

Dar mai frumos și mai mișcător este că mulți cumpăraseră cu banii muncii lor aceste mici simboluri de omagiu și solidaritate omenească în fața nenorocirii.

Cheltuiala înmormântării o suporta garnizoana, prin stăruința colonelului, om de inimă, însuflețit de camaraderie ostășească.

Și ce îndușător cânta corul catedralei Adormirea Maicii Domnului!

Acesta mergea în fruntea cortegiului.

Glasurile coriştilor se înălțau spre cer minunat îmbinate, așîderi unor acorduri duitoase de orgă cu țevi de trestie și ebanos.

Intonau „De-oi adormi curând în noaptea uitării“.

Imnul acesta funebru a fost compus de Mugur, pentru cuvintele scrise de Mihail Eminescu.

Pe măsură ce sfârșea corul, iatău olămurile galbene ca lămâie.

Să le fi auzit...

Zguduiau văzduhul cu maiestatea marșului de Beethoven. În trăsura militară, nemijlocit în fața dricului înhămat în sulți și puști, sta impunător preotul, în odăjdii scilpitoare și colorate.

El binecuvânta la răscruci trupul ostașului, cu degetele strânse bucheț.

Ajunși la porțile cimitirului, începură clopotele.

Umpleau norii de jalea bronzului și aramei.

Convoulul se strecură prin bolta de zid vechi a clopotniței.

Zidul era umed și surpat pe alocuri.

Ai fi zis că ne aflăm lângă o mănăstire din preajma Nijni-Novgorodului, așa cum de mult văzusem eu în Solnje Rossia.

Se înserase deabinelea.

Capela semăna cu un cavou de pe Via Appia, îmbinat din rotocoale de marmoră, iar plopii stingheri din juru-i cu un mănunchi de facile negre, uriașe.

Armele ostașilor purtară trupul jandarmului până la groapa scobită proaspăt în pământul galben și argilos.

Plângeau creștinii.

Çopiii se înghesuiau să vadă cât mai de aproape.

Ardeau torțele.

Nimeni nu spunea vre-o vorbă.

Nici colonelul o cuvântare.

Durerea amușise buzele tuturor.

Preotul stropi cu vin și ulei sfințit ostașul învesimântat în tunică albastră — de un albastru pătrunzător ca cerul Italiei, — rostind „Măinile Tale m'au făcut și m'au zidit“.

Soldații strălucitori, frumoși ca niște păuni creșcuți în clima lor, se aștruiu într'o simetrie căutată.

Deodată sparseră văzduhul cu pocnetul armelor.

Bolovani greoi loviră sicriul de brad verde aromt, bubuind ca în pielea unui gong ciudat.

La poarta cimitirului aștepta colonelul.

Cerca să-și ascundă lacrimile cu batista îndoliată.

Mulțumi scurt celor care contribuiseră după inimă la un act de omenească simțire.

Nu scoase un ban, și nu plîși nimănui.

Aruncase atât: un gologan de aramă în sicriul ostașului, să-i fie pentru vămile văzduhului.

Salută solemn pe Sacerdot.

„Îți mulțumesc din suflet, părinte, în numele armatei și al meu“, — rosti el — pentru osteneala dată, îngrijind cu cele creștinești pe acest nefericit soldat.

Postiți așezați-Vă în trăsura regimentului. Eu voi pleca pe jos.

— „Da, dar nu trebuia“... — i-o reteză preotul oarecum indignat:

— „Ce-ai zis părinte?“ — izbucni violent colonelul.  
Iși mușcă buzele până la sânge.  
li clănțăneau dinții.

— „Nu trebuia să moră omul acesta“, — îngână cu  
blândețe cel ce slujea pe Dumnezeu.

În poarta cimitirului, calul în lînțoliu de doliu necheza  
cobitor, în timp ce soldații se trudeau la lumina faclelor să-l  
tragă afară.

Sibiu, 1934.

Dem. Pand. POPESCU

## TOAMNA

Sângele a înghețat în mine, iubito,—  
frunze cu amintiri stau moarte pe alee,  
Ca să desleg enigma, viața mi-am irosit o:  
dar n'am găsit iubire în femei...

În labirintul gândurilor, bătănie, reci,  
mă'nchid ca un monah, uitând de lume;  
prin fața mea, cu siluetă fină nu mai treci  
și nici nu-ți mai strivești șzâmbetul în glume ..

Se clatin teii grav—de parc'ar plânge  
cu mine împreună'n astă toamnă,  
din inima-mi nu mai țâșnește sânge:  
căci să iubesc: nimic nu mă îndeamnă...

Cântări de'nmormântare vin din zare,—  
în cripta amintirii e'ngropat  
soarele—răpus de-o sărufare  
a unei fete ofticoase: ultima din sat...

E parcul gol. Stafetele țin horă'n el  
și în oglinda cerului înnoată veșnicii...

Ion MIUȚA

# DIN ACELAȘ SANGE

București, 19 Decembrie 1890.

Protopopul ascultase cu capul plecat, emoționat, propunerea căpitanesei și expunerea nenumăratelor motive pentru care micuța Iulia trebuia numaidecât scoasă din mediul în care se găsea.

Când se ridică de pe scaun, voinic, tânăr încă, impunător de frumos, în ochii lui negri, vioi, lucea o lacrimă de bucurie și abia putu să îngâne:

— Aveți dreptate Doamnă... Eu singur, și cu slujba și cu gospodăria, n'am vreme destulă... Fetița crește, îi trebuie școală, îngrijire de mamă... Biata mă-sa n'avuse parte de viață... De mare grijă mi-ați ușurat sufletul! Sărut mâna. Și apucă în mâna lui caldă, cărnăoasă, mănuața fină și rece a doamnei Hollay, sărutând-o cu expansiune.

Pe fața albă a bătrânei se ivi o lumină dulce.

— Așa dar mi-o dai?

— Cum să nu? Sunt fericit peste măsură că o luați.  
— Pensionul ziceți că-i aproape?

— Chiar alături de casa mea. — O cunosc bine pe d-na Haeger, directoarea, și pot să te asigur că fetița o să fie bine la școala ei.

Și zâmbi cu bunălatate.

Protopopul părea a cântări foarte grav.

— Da, plătesc ce se cade... Să învețe și limba germană și să cânte la clavier.

— Va învăța de toate, zise zâmbind buna femeie, sculându-se și ea de pe canapea.— Spune d-ta să-i adune numaidecât rufele, hăinișoarele, căci așa vrea să plec mâine de dimineață.

Astfel se holări soarta Iuliei.

De acum adio, libertate! Adio, copilărie zburdalnică  
Nimeni n'are să mai zică:

— Ia uite fata protopopului, cum umblă toată ziua haimana pe uliți! Și s'o critice:

— Dacă n'are cine s'o pieptene, să i pună jartiere la

ciorapi și să-i mai coase șorțurile spintecate...

Adio chiote și jocuri și nebunii!

Cine se mai urcă în vârful copacilor după oasă de păsări? Cine se mai scaldă cu băeșii în „dalvina“ mare, înolând cu capul în apă, apoi pe spale, cu fața în soare, înălbind obrazul, cum se înălbește pânza?

Iuli nu. — Iuli se va face domnișoară de oraș. —

Când tatăl său a luat o de mână și i-a spus lucrul acesta, Iuli a făcut ochii mari și obrații ei rotunzi, rozii ca mărul, s'a albit ca ceară... Apoi s'a smuncit din mâinele lui tată său și s'a ascuns în fundul grădinii după o căpișă de fân. — Că ea nu se duce: Doamne ferește!

După amiază a venit însă vărul Costi și s'au jucat împreună în șura unde stătea cupeul căpitănesei.

— Cum aș vrea eu odată să șed într'o căruță ca a sta și caii să fugă tare ...

Ce bine e aici! Ca într'o căsuță. Și uite cum te leagănă!

Și bătatul se hâțâna pe perinile moi, pe arcuri.

— E bine? întrebă fetița. Ca în leagăn?

— Intocmai. Dacă închizi ochii, adormi.

Iuli se urcă și ea lângă băiat pe perinile moi de catifea roșie.

— Costi, începe ea serioasă, după ce mângâie cu palma catifeaua, pe mine vrea să mă ducă la Arad.

El o privi cu invidie.

— Bine i de tine.

— De ce i bine?

— Acolo i frumos!.. Mi a spus și moș unchiul că o să mă ducă, peste un an, să învăț, să mă fac dascăl... Dar mai e mult până atunci...

Iuli rămase gânditoare.

— Știi tu să fii dascăl?

— Știu, dacă învăț.

Tăcură amândoi, uitându-se înaintea lor.

Costi, am auzit pe tata zicând că la Arad e câmpie.

Cum e câmpia?

— Unde nu sunt dealuri, numai șes.

— Nu sunt dealuri?.. Apoi ce se vede în jurul pământului?



— Cerul.

— Cerul? Până jos în pământ?

Nu se poate!

— O să vezi tu.

Fetița adânci din nou în gânduri. Cum o să fie lumea aceea, unde nici nu e nevoie să te mai urci pe munți ca să pui mâna pe cer, ci vine cerul până jos la tine, și cei care locuiesc pe marginea pământului n'au decât să întindă mâna și apuca-vor comorile raiului.

In dimineața următoare casa protopopului din Hălmej semăna a bălciu. Se adunaseră finele, cumetrele, mătușile, să mai vadă pe Iuli. Lelea Macrina o bocea:

— Pleacă ea, micuța, în străini!... Depărtată de casa ei, de neamurile ei!... Unde-i mă-sa, că n'ar lăsa-o!  
Așa fragedă și micuță!.. Hai să te mai pupe lelea o țărucă!..

Dar Iuli nu le mai asculta. Se așezase în trăsura și abia aștepta acum să pornească în goana cailor într'acolo unde soarele când vrea să apună nu se ascunde după munți, ci își culcă capul, fără piedică, chiar pe marginea pământului...

Costi deschise poarta și rămase cu o durere mare în suflet, sprijinit de un stâlp, cu ochii împăenjenți de lacrimi, până ce trăsura se pierdu la colitură.

(va urma)

Constanța HODOȘ

—

## UNUI ZGÂRCIT

(Filippo Pananti : 1766—1837)

Un om în baltă a căzut

Și-a zis zgârcitului : „Dă-mi mâna“.

„Cum, cum?“ zgârcitul i-a răspuns,

„Să-ți dau eu mâna ? Ți-o'mprumut.“

Trad. de Pimen CONSTANTINESCU

# REABILITARE

Incerc emoția unui act de dreptate istorică sau legendară, pe care blândul Nezarinean, cu duhul divinității lui atotî telegătoare a sancționat-o cândva, dar pe care crusta timpului — într'un colț obscur de umanitate, a patinat reflexul eternelor relativități...

Măgarul, asinul, — patrupelele biblice, mamiferul soliped și domestic, mai mic decât calul și cu urechile lungi...

Muncitor, modest, făcut și resemnat ca vremea...

Disgrațios animal ?

Oare mai disgrațios decât semenul său omul? Decât nobilul și superbul cal, cu care are înrudiri temperamentale ?

Mai încăpăținat decât un monarh absolut ?

Mai absolut decât un dictator ?

Mai dictatorial decât biciul democrației ?

Mai democrat decât măgarul, o nu, nu există creatură din începutul lumilor...

Din comparația cu care unii oameni se salvează între ei: „ești un măgar” sau simplu: „măgar”, — doar măgarul este cel ofensat.

Măgar, teribilă anatema peste lașitatea, ignoranța, inconsecvența, turpitudinea, falsul și în general peste brutalele scăderi ale condiției umane...

Căci „măgăria” măgarului este de a fi refuzat o morală pe care dintr'un elementar simț de pudoare, a considerat o un bun exclusiv al omului...

Dar atât cât mă ajută memoria, nu cunosc un măgar patrupele, reformator sau genial escroc, nebun sau visător, polëndru sau polygam — profet mincinos, maniac, venal sau asēs'n.

Și nu cunosc nici un măgar în delir de grandoare, delir mistic sau reformator.

N'am surprins nici un măgar în fugă de idei — în tranșă nervoasă — mimând aspirații și idealuri. Și n'am văzut încă nici un măgar râzând, disprețuindu-și semenul pentru că e măgar ca și el.

Și nu cunosc, o, nu cunosc, măgar judecător sau artist !..

Și nici un măgar sub soare nu și a făcut cruce în clipa când trebuia să și ucidă semenul...

Cu câteva fire de paie — ușor mestecate în gura-i umedă, nu a furat nici bani, nici femeia, nici ideea, nici viața nimănui...

Cu un petec de azur în ochii limpezi, mari, deschiși în lumină, l-a văzut o Dumnezeu, albă fluturare, prin norii văzduhului...

Cu scâncet de copil în față, a cerut apă, întinzând botul în roua de pe ierburi, și a simțit răcoare de liniști și eternități...

Niciodată un măgar n'a făcut „măgăria” să-și ia semenul de braț sau de picior și să-l vorbească spunând lucrurilor pe nume, așa cum fac oamenii st lași în saloanele lor.

Niciodată n'a cunoscut voluptatea minciunii.. Minciuna.. Un om minjind e un om.

Un măgar minjind, ce genial măgar!

Cum ar fi idolatrizat, zeificat, ca semenul lui bou! — în bunele vremuri de odinioară!

Un măgar care s'ar înfiora în amurg de stropul de lumină, rostogolit în găleata fântânilor, și ar da neliniștit din copită, o, ce măgar!

Și când oamenii spun acelei luminiți „Luceafăr”, el nu sunt măgari, — sunt astronomi sau poeți.

Un măgar stingher, flămând, neliniștit, chemându-și liric, din pustiu, dintre vânturi, dragostea — e ridicol și jalnic în același timp...

Un om iubind e sanctificat..

Iubește-ți pe aproapele ca pe tine însuși, sau mai simplu nu-mai iubește..

Un măgar, care din începutul existenței sale, bun pentru poezie, — fie pentru a stămpăra foamea priletenului său necăjit, fie pentru a furniza omului predestinatul epitet în aforisme — etern și și universal valabile, — fie pentru a și împingi un destin cosmic, ca atâtea alte nevăzute și mizerabile creaturile acestui fantastic univers, — este totdeauna, pentru oameni, identic cu el însuși, — un măgar.

Un om, care din spaima în care-și vede mutilată propria imagine, dă unui infirm obolul său, este un altruist, un om de bine.

Ignorant..

Nici un măgar n'a descoperit America și nici praful de pușcă..

Și sunt sigură, dar absolut sigură, că nici un măgar nu cunoaște împărații bătând marea cu vergile sau alții dând foc cetăților.. Oare papii, pe tron de aur bătut în pietre scumpe, — să fie urmașii aceluiași om, — des:uși, în sandale de lemn, prin ulițele pietroase ale Ierusalimului..

Un măgar, — rătăcit, — schismatic, — care nu ascultă radio, cu cele mai sincere declarații de pace ale fariseilor dictatoriali, un măgar care n'a amezit într'un avion și nici măcar în stratosferă..

O existență simplă de ierburi, fân, apă și miros de pâine cădă și smochine coapte..

Liniste..

Freamătul grădinilor de portocali, cu frânturi de cer albastru printre crengile în floare..

Pulberi de nisip în lumina sticloasă a văzduhului..

Soare... aur., cum ar spune oamenii lacomi de mîndrea Lumii..

Se lasă jos în răcoarea ierburilor, — cu liniștea, cuminenție și mireasma eternității în nări, — rumegând domol timpul în botul lui umed de măgar..



Ecaterina SÂNDULESCU

# NEGOIUL

(Octavian Goga, în 1912)

Sărmanii noștri munți bătrâni,  
Eu nu mă mir că sunteți triști!  
Străbunii noștri v'au fost stăpâni,  
Noi, cei de azi, abia turiști.

(Astăzi : 1929)

Frumoșii noștri munți bătrâni,  
E timpul-acum să nu fiți triști!  
Căci azi vă suntem noi stăpâni,  
Iar cei de ieri, abia turiști.

Scris pe Negoiul, în 14 August 1929, în cartea turiștilor, la «Cabană», de:  
dr. Gh. Bărbat, V. Hurdu, A. Mateș, P. Petrescu, Tr. Preda, C. Stan, Em Simțion.

## STROFE DE TOAMNĂ

Mi-a venit la geam un flutur în răcoarea dimineții,  
Fâlfâind din aripioare, obosit ca toți drumeții.  
Gândurile mele toate s'adună'n jur de flutur  
Să-l întrebe ce mai cată, azi când florile se sculur'?

Rază sprintenă, șireată, mi s'a furișat în casă  
Și cum stam cu fruntea'n palme, rezemată'n colț de masă,  
A'ncercat să mă desmierde, sufletul să mi l supună.  
E târziu, i-am zis, e toamnă... nu vezi norii cum s'adună?

Vântul tainic, peste noapte, mi a bătut pe la fereste  
Și-a'nceput cu glas de jale să mi îngânze o poveste:  
„Cade frunza și suspină“... Știi povestea, n'o mai spune.  
Spune-mi : de ce-i tristă luna, după dealuri când apune ?

Aurelia POP

# PÂINEA

A venit !...

A venit și Crăciunul ! Cu el bucurii pentru unli, suferinți mai mari pentru alții.

Mulțimea forfotește pe stradă. Un suflu nou și plin de viață se oglindește în ochii flecăriuia. Numai în căsuța cu tencuiala căzută, pâlpaie o luminică ce de abia pătrunde prin cele două ochiuri de geam întunecate de fum. Este cocioaba unei sărmane femei, roasă de mizerie și de sărăcie. Decând cu venirea iernei grele, a căzut la pat bolnavă. Până era veacul bun, mai putea să lucreze pe ici pe colo pe la câte o casă: ba spăla rufe, ba curăța scânduri, ba căra cu spinarea cumpărături de ale oamenilor și încropea câte un creițar dol, pentru ea și Mihai al ei, un băiețuș slăbuț, cu ochi pătrunzători și tare isteț. Pentru el muncea, pentru el trăia.

Il dăduse la școală astă toamnă. Se dusese cu el de mână, îl așezase în bancă și mai la fund, că în cele din față erau copii mai bine îmbrăcați. El era jerpelit și sărăcuțul nici ghetă nu avea în picioare. Vai și câte nu-și mai plănuiise ea în gând, când se întorsese acasă !... Il vedea cu școala primară terminată, apoi dat la un meșteșug, să învețe o meserie ca să poată trăi. Atunci ea va putea muri.

Dar acum !...

Acum el este mic. Il urmări cu privirea prin casă. Il chemă lângă patul ei.

— Mihăiță mamă, vino 'ncoace !...

Era tot rece. Mănușele i le luă și le strânse în ale ei, aburindu-le.

— Mamă, mi e foame și tu n'ai nimic să-mi dai astăseară. Oare de ce nu te duci să ceri dela „plăvălia“ aceea mare ce este lângă școala noastră ? Acolo am văzut multă pâine la „feleastă“ !...

Mame-se-i se umplură ochii de lacrimi. Tuși sec, ca să-și desnoade suspinele ce simțea că i se ridică în gât și-o înecau. Ce să facă ? Să-și cumpere doctorii din ce bruma banii mai avea, sau pâine copilului ? Ea mai putea să rabde, — copilul nu. Înfinse mâna, scotoci sub căpătâi și dădu de câțiva gologani.

— Mihăiță, dragul meu copil, de acolo dela prăvălie nu-ți dai nimeni dacă nu ai bani. Ia uită-te, ține aceștia strâns, și îi puse banii în palmuța lui rece, du-te acolo la prăvălia de lângă școala voastră și cumpără o pâine. Cu cea'altă mână îi adună, pe corpul lui schilav, boarfele.

Mihai își trase nasul puternic, strânse banii la plect și se îndreptă către ușe îngândurat. Se ridică în vârful picioarelor, înfinse mâna la clanță, o trase, — și ușa plesni de ghlaja ce începuse să se prindă pe ea.

leși afară.

Era în amurg.

Cu capul plecat, deabia târîndu-și ciobotele cu vârfurile sco-  
rojite și întoarse în sus, mergea pe uliță grăbit, ca unul ce vroia să  
se ducă mai repede la treabă. Trecu pe lângă un dâlniș. Copiii fă-  
ceau mult zgomot. El ridică încet capul și se opri cu-un picior în  
sus, ca un câine ce stă în fața vânatului. Il surprinsese zgomotul ce-  
tei de copii. Stă, privește. O săniuță se răstoarnă. El râde, râde și  
el, dând fuga spre ceata de copii. Râd toți acum, râd și copiii, — și  
Mihăiță râde și se bucură mai tare, de parcă și el se dăduse cu  
săniuța. Cel mai mare dintre copii, zise:

— Măi, ia uitaji-vă la zdrențosul ăsta că râde și el!... Ce vrei,  
mă?..

Lui îi îngheță răsul în colțul gurii.

— Ce vrei, mă, cu noi? Și îi dădu un brânci în zăpadă.

Mihai căzu pe spate într'un icniț, boarfele i se desfăcură și ză-  
pada, geruiță și prăfuită, îi pătrunse până la trupușorul lui.

Copiii se îndreptară spre urcuș, râzând.

El se scu'ă, își strânse hainele pe el. Banii îi mai avea încă  
în pămăuță strânși. Cu fruntea încreștită de ciudă, se uită spre grupul  
ce se depărta. Era poate o revoltă ce încolșea în sufletul lui de co-  
pil sărac și oropsit. Își aduse aminte de pâine și porni mai departe  
pe uliță, strecurându-se printre drumeții grăbiți. Nimeni nu-l lua în  
seamă.

Dădu în strada principală. Zăpada începuse să se togească pe  
el și acum tremura tare. Pășea încet. Se opri deodată în fața unui  
geam mare și luminat. Din nou obrăzorul lui începu să se însenineze.

— Ce de mai jucării, zise el, către un bălat și o fetiță ce stăteau  
cu mama lor și priveau. Fetița se apropie. Râdeau amândoi și ară-  
tau cu degetul un tren ce intra și ieșea dintr'un tunel. Cu o smuci-  
tură, fetița fu smulsă de lângă el.

Privi după ea, râzând. Fetița îi mai făcu încă odată cu mâna.

Rămase acum singur. Nu știa ce să privească mai întâiu.

— Uite ursulețul cum dă din cap, — și își lipi năsucul lui de  
geam. Privea, privea mereu: la tobă, la trompetă, la căluț, la o  
păpușă ce se învârtea într'un picior. Iar trenul, trenul mercu îi fura  
atenția, când ieșea din tunel.

Și sta Mihai, vorbea singur cu jucăriile din geam.

Amurgul se lăsa tot mai deslușit.

Îi înghețase spinarea de tot. Iar își aduse aminte de pâine — și  
porni pe stradă în sus.

Ajunse la prăvălia cea mare. Vroi să intre, dar nu ajungea la  
clanță să o deschidă. Se dădu înapoi, mai încercă odată. Tot nu  
ajungea. Sta în fața ușii și nu știa ce să facă.

— 'Nomnule? strigă el din stradă. Nimeni nu-l auzea.

Să se întoarcă înapoi, nu-i venea. Mămica lui i-a spus când l a  
trimis „să te duci să cumperi o pâine“, iar bani avea, că „domnii  
din prăvălie“ nu dau pâinea fără bani.

Deodată ușa se deschise larg și aburi calzi se răsfirară afară.  
Pe dinăuntru ușa era gata să se închidă din nou, când Mihai strigă:

— 'Nomnule, eu am bani, mămica a spus să-mi dați o pâine.

— I se deschise ușa și Mihai intră. Ce cald și bine era! Trase nasul puternic și dădu banii ca să-i dea pâinea.

Negustorul tăie și îi întinse o jumătate de pâine.

— Dați mi una „înleagă“ așa a spus mămica !

— Nu se poate, atât se cuvine de banii ce m'-ai dat, zise negustorul.

Da, atât se cuvenea de banii pe care mamă sa îi ținea pentru doctorii. Cu această bucășică de pâine, voia să stâmpere foamea micușului ei.

Mihai întinse mâna; luă bucată de pâine, o puse subțioară și porni către ușă. Aco'o se opri și călă cu ochii pe „nomnul“ ca să i deschidă.

Porni din nou pe stradă către casă. Scara se lăsase deabinele. O ceață deasă pătrundea până la trupșorul slăbănogit al bietului copil. Mergea încet. Dinții îi clănțăneau în gură, de frig. Hainele erau înghețate pe el. Din cândin când ridica umerii în sus, închidea gura și atunci se putea auzi un „mumult“ care înlocuia clănțănitul dinților.

Se opri.

Aburi calzi ieșeau dintr'o fereastră de subsol. Un huruit ca de mașini arăta că acolo era o spălătorie.

— O ! ce bine este că e cald, gândi Mihai și își întinse mâna spre aburii cu miros ca fiertura de rufă murdară.

Vroi să întindă și mâna în cealaltă, și dar era prinsă cu pâinea. Se așeză binișor lângă zid. Să se mai încălzească puțin, — și apoi se va duce pe fuga și acasă.

— Ce bine este că e cald, ce bine este ! Pentru el aceasta era o fericire. Mai era cald și la școală, dar acum e Crăciun și nu au școală. Când le-a dat drumul în vacanță, „Domnul învățător“ le-a spus să fie cuminiți, să asculte părinții, să nu iasă mult pe afară să răcească, să stea în casă la căldură, că așa stau copiii cuminiți.

El pe mămica o asculta și cuminte a fost, dar de cald la ei acasă nu era cald.

Mai ca'd e aci lângă zid, lângă ochiul de fereastră cu aburi. Ii veni parcă să adoarmă.

Se trezi. Trebuia să ducă pâinea acasă.

Porni din nou în josul străzii grăbit. Iată și ulița pe care se găsea căsuța lor.

Ajunse. Întinse mâna la clanță, ușa trosni din nou.

— Mămică, am adus pâine ! Nomnule a spus că atâta dă de banii noștri.

— Bine, bine ! răspunse mămică-sa.

Luă pâinea, rupse din ea o bucată și o întinse lui Mihai.

El se dădu mai într'un ungher și înfometat cum era, mîncă, mîncă.

Frigurile îl cuprinseseră în curând și începură să-l scuture.

Părea că visa. Era cu felița cea dela geomul cu jucării și ur-

sulețul, păpușile, căluțul și trenul se învârtteau în jurul lui. Urechile îi vâjâiau, tremura din toate oscioarele.

Mamă-sa se târi până la el, îl luă în brațe și îl puse în toalele din pat. Broboane reci de nădușeală i se prelingeau, lui Mihai, pe tâmple.

— „Dați-mi o pâine „înleagă“, 'nomnule“, așa a spus mămica“, aiurea bietul copil cuprins de fierbințeli.

Ioan SĂNDULESCU

## CÂNTEC DE SEARĂ

Pe culmi se stâng  
Văpăi târzii,  
Iar ochii mi plâng  
Dorinți pusti:  
Că'n cei cuprins  
Și'n piepul meu  
Amurgu a'nțins  
Zăbranic greu.

Străbate luna  
Prin brădet,  
Iar raza ei  
Mă arde'n piept,  
Și nu știu cum  
Că'n loc s'o stâng  
Și'n loc să cânt,  
Eu simt că plâng...

Erie MĂGEANU

## CÂNTEC

La poarta sufletului meu  
Intr'un amurg târziu de seară,  
Ua cântec s'a oprit din drum,  
Dar a plecat și nu știu cum,  
Azi bate acelaș cântec iară.

Prea primitor am fost atunci  
Și-am dat cuvintelor crezare.  
Azi sufletul mi-e 'ndurerat  
Și peste câte-a înșercat  
Ar vrea o umbră de uitare.

Ioan BERGHEA



## SEARĂ

grea de pâclă îmi îngreunează pleoapele... Somnul—veșnicul copil hoinar, îmi aruncă o fiolă de morfină...

Dorm. Visez și mă trezesc în reveria plânsului de toamnă.

Cărări pustii...

Soare mort, seară moartă; tristeți ce împung în inima ce și plânge Craiul Dor drag, plecat hăt departe s'adoarmă în sărutul nimfelor..

Polei galben de mort așterne luna...

Dormi suflete: dormi în seara asta, căci poate și-e cea din urmă seară..

## SOMN

binefăcător, aducător de liniște și recreație..

În tine uit totul, uit însăși viața!

Muzica frenetică prinsă pe undele văzduhului, mi-te fură!  
Nu mă încântă, aci tu ești mai bun, mai înțelegător, — tu îmi dai odihna ..

## CÂNTECUL

radio-ului, acelaș cântec vechiu, îl ascult din nou. Mie mi-e drag, căci în el îmi îngrop suferința. Îmi scald sufletul în baia dragostei neîmpărtășită Trăiesc cele mai s'ncere, cele mai curate clipe, clipe de poezie pură ..

Acelaș cântec, poate mâine, îmi va cânta pentru ultima oară: cântecul adormirii...

## EA,

veșnic enigmatică pentru mine, veșnic cu surâsul pe buzele ce ard de văpaia dragostei eterne, cu obrazul scaldat în împedele apei de munte, veșnic îmi apare înaintea...

Ea mi-a trezit primii fiori, primul pas spre viață.

Ion MIUȚA

# DUȘURI SCOȚIENE

Dușurile scoțiene — se știe — sunt reci ca sloiul de gheață și strașnice, încât unde ajung înroșesc pielea, de t jungi ca un rac.

Ascultați câteva dușuri scoțiene cerebrale. Le-am adunat, în decursul vremii, dintr'un ziar strein, și vreau să le *adnotez* la sfârșit.

E vorba de scoțienii din Anglia. Li s'a dus vestea că sunt zgârciți și avari! Ia această este cântată cu o fantazie prodigioasă.

I. Mac Arthur primește, după o tăcere de zece ani, o scrisoare dela fratele său, căruia i s'a pierdut urma în America. Seara se adună rudeniile, curioase să afle vești dela cel regăsit. Arthur însă le retează pofa, scurt și apăsător : „Am trimis scrisoarea înapoi. Nu era francată bine ! Ar fi trebuit să mai plătesc zece cenți amendă !

II. Mr. și Mrs. Mc. Intosch ascultă acasă, la radio, predica din biserică. Adică : d. Mc. Intosch se folosește de o singură cască, perechea—firește — nu există, apoi povestește nevastei sale cuprinsul predicii. Deodată începe să râdă cu hohot. „Cum poți să râzi în mijlocul predicii ?” îl întreabă nevasta „S'a sfârșit predica, nevastă, — urmează bărbatul să râdă,—și paracliserul se plimbă cu pungulița bisericii și sună din clopoțel,—iar noi stăm aici, în siguranță ...”

III. *O excepție.* În tren. Un scoțian bătrân, în societatea unui copil. Bătrânul ține ceasornicul în mână și urmărește cu mare atențiune minutarul. Deodată răsuflă ușurat, chiamă pe conductor și-i spune, când acesta întreabă, mirat, ce s'a întâmplat:

„Aș vrea să plătesc diferența de bilet pentru nepotul meu. A împlinit tocmai acum 12 ani”.

IV. Mac Carthy se afla de săptămâni întregi la prietenul său în Londra, ca oaspete. Odată se gândi gazda să-i dea pușintel să înțeleagă că vizita e cam lungă și i spuse într'o

bună zi : „N'au să le fie dor de tine, nevastei și copiilor tăi?“  
„Ai dreptate, Teddy“, oftă drept răspuns scoțianul, „chiar astăzi am să le scriu să vină la mine!“

V. Mr. Mc. Intosch : „Bietul Mc. Gleechie trebuie să fi fost nebun când s'a sinucis.“ — Mr. Mc. Tarisch : „De ce ? De unde știi ?“ — Mr. Mc. Intosch : „Doamne, e ușor de ghicit ; a lăsat gazul aerian încă o oră să pătrundă în odaie, după ce a murit!“

VI. Phil a câștigat la curse o grămadă de bani. Bookmake'-ul îi numără paralele pe masă. Phil mușcă din fiecare monedă. „Ce înseamnă asta ?“, se întărită bookmake'-ul, „Eu ți-am dat numai bani nefalșificați“. La cecece Phil răspunse, modest : „Vreau numai să mă conving dacă nu se află între ei și banul meu cel fals“.

VII. *Scoțianul generos.* Felița unui scoțian foarte bogat a căzut în apă. Un tânăr a sărit după ea și, după ce a adus-o la țarm, cu multă trudă și necaz, căzu el însuși în nesimțire pe marginea râului. Când își veni în fire, se află tatăl celei scăpate dela inec lângă dânsul și i zise solemn : „Aș vrea bucuros să mă arăt recunoscător pentru fapta dumitale. Sunt gata să plătesc jumătate din spesele ce le vei avea cu călcatul hainelor.“

VIII. *Un scoțion trăgea să moară.* „Pot să mai fac ceva pentru tine ?“ îl întrebă nevasta. „Da“, zise scoțianul, „miroase așa de bine a șuncă și ouă — adu-mi și mie să mănânc“. — „Peste puțină“, îi strigă nevasta, „asta-i mâncarea pentru priveghiu !“

După ce ai răs una bună, cetitorule, după ce ți-ai frecat mâinile, satisfăcut că ai cetit câteva glume, — nu te supăra, dar vreau să-ți întrerup veselia și să adaug și eu câte ceva. Am o vorbuliță cu dumneata.

Ai răs din băierile inimii de sgârâniții aceia de... scoțieni. Ți-a procurat un deliciu nespus să ascuți de Harpagoni din Anglia. O glumă și mai... gogonată la adresa lor este aceea care mi-a scăpat cu vederea să o pun la o parte din ziar :

erupțiunile Vezuviului sunt explicate de un... prieten al scoțienilor, ca fiind cauza unor scormoniri impetuoase, la creasta Vezuviului, ale unui scoțian, care și-a pierdut un ban în nisip și l-a tot căutat, l-a tot căutat, până ce a început să curgă lava...

Pișcăături emanate dela persoane, care poate nu-i au la... stomac pe scoțieni.

Dar te întreb : Câți scoțieni de omenie suferă pe urma acestor generalizări... infame, criminale ? !

Eu nu cunosc nici un scoțian, dar dacă m'aș întâlni cu vreunul, mi-aș pune involuntar, întrebarea, în urma seriei întregi de glume pe seama lor : nu este și acesta unul din oamenii aceia bolnăvicioși, descriși de... de cine ? de fama, infama ?

Toți scoțienii sunt stigmatizați, în neputință să se disculpe, fiindcă nu-și pot arăta fiecăruia calitățile și defectele !

Virusul acesta al persiflării în bloc nu pricinuieste victime ?

N'ar fi fost mai bine să se spună : nu „scoțianul“, nu „englezul“, nu „francezul“, nu „germanul“, — ci un cutare domnul Matache, domnul Schmidt, domnul Petit ?

*Böhmischer Zirkel* = când unul e cu degete lungi, fură ?  
*Polnische Wirtschaft* = gospodărie, treabă polonă, când într'o afacere lucrurile nu merg bine și sunt toate claie peste grămadă ?

Dar cum se poate ca buza să rostească astfel de calomnii patente? Dacă vreo câțiva boemi, cehi, au fost prinși cu ocaua cea mică, dacă vreo câțiva poloni au dat dovezi de nedestoinicie — toți sunt condamnați cu epitelele acestea nedrepte? Poporul lui Masaryk și Beneș, hoț, poporul polon care a dat pildă, recentisim chiar, la portul Gdlnia, lângă Danzig, de ce este în stare să'nfăptuiască, să fie oare tembel și murdar?

Nu-și are fiecare popor — vorba lui Caragiale — falșii săi? După ei să se ia opinia publică și să scarmene întreg poporul ?

Gluma, ca gluma — e îndreptățită până într'un anumit grad; când generalizează însă, când aduce un verdict, ce nu poate fi verificat, de cele mai multe ori, atunci...se'ngroașă gluma și îți vine să-i plângi de milă. Și aici e un nucleu pentru discordii, pentru neînțelegeri, pentru ciocniri dureroase, regretabile.

Horia PETRA-PETRESCU

# DESPRE ADOLESCENȚA

S'a Țesut multă literatură în jurul adolescenȚei, care constituie pentru fiecare individ puntea de trecere între copilărie și maturitate. Cinstea deosebită cu care a fost îmbrăȚișată de autori n'a provenit din motive de studiu, ci din cauze de exploatare a unui subiect care își are adânc înfipte rădăcile în perioada iresponsabilității.

AdolescenȚa prezintă într'adevăr aspectul manifestărilor inconștiente, a impulsurilor și instinctelor, dominate foarte puțin de controlul rațiunii. Aceste tendinȚe sunt deci o sursă de energie naturală, care merită să fie captată pentru a pune în mișcare motorul unei povestiri duioase sau sentimentale, sau mai precis, pentru a da aureolă unor exuberante utile celor ce le etalează. Dacă înlăturăm însă preocupările de ordin artistic și privim problema din punct de vedere științific, ne aflăm în fața unei enigme psihologice datorită în parte procesului creșterii, care diferențiază pe copil de adult, iar pe de altă parte perioadei de tranziție ce o constituie această epocă.

Situată între două perioade opuse, ea reprezintă acel stadiu bizar în care anormalul stă alături de normal și în care virulența imboldurilor și afectivitatea dau tonul acțiunilor. Nu e mirare deci că sensibilitatea adolescenților este extrem de ascuțită, ceace îi determină spre continuă auto-analiză și preocupare a propriei personalități. Faptul că ei se găsesc suspendați între copilărie și maturitate, îi face să nu-și găsească locul în nici una din aceste epoci. Timiditatea și stângăcia sunt caracterele predominante ale adolescenței. Ei se simt observați și supravegheați, deși nimeni nu le are grija; jena sufletească, provenită din stângăcie și din conștiința acestei stângăcii, le scade curajul în fața altor persoane. Curajul este însă deplin când e vorba de acțiuni extravagante, urmate de pericol, sau când e în joc flatarea propriei vanități.

Desigur e foarte util studiul adolescenței, mai ales pentru cei ce au sub mână acest aluat care poate fi ușor modelat, când te apropii de el cu instrumentul cunoașterii. Profesorii, sub ai căror ochi crește și se dezvoltă această

mlădișă tânără, au instrucțiuni solide în privința felului cum trebuie să o trateze, bazate pe cercetările multiple ale unui Durkheim (Le suicide chez les enfants) Stanley Hall, Proal, Margareta Evard, Wiazemski etc. Ei știu că față de manifestările adolescenților care își au dedesubtul în subconștient, nu trebuie să te apropii cu reprimări draslice, ci cu înțelegere părintească. Nu toți dintre ei aplică însă aceste principii, deaceia educația în școli e adeseori funestă.

Să sperăm că acest neajuns va fi îndreptat printr' o observație și cunoaștere mai adâncă a factorilor care determină aceeași perioadă.

Ionel NEAMȚU

## SONET

lui SORIN

Voi toți acei pe care niciodată,  
În viața voastră tristă și pustie,  
Nu v'a putut, o clipă, să vă 'mbie  
Căminul, cu vieața lui curată,

Voi nu'ntelegeți câtă poezie,  
Ce farmec sfânt cuprinde vorba ta tătă...  
O, câtă fericire - adevărată  
Îți toarnă'n suflet calda duiosie

A două mânușițe mici și moi  
Ce te cuprind, cu drag, încrezătoare...  
E dragostea care strecoară 'n noi

De-apururi numai pace - alinătoare  
Și ne-a sădit-o 'n suflet Dumnezeu  
Să fie, printre nori, un curcubeu.

Virgil D. DUICULESCU

## ALEX. DIMA, ASPECTE ȘI ATITUDINI IDEOLOGICE

Turnu-Severin, „Datina“, 1933, pp. 172, lei 50.

Anul trecut a apărut în editura „Datina“ din Turnu-Severin, volumul „Aspecte și atitudini ideologice“ de d. Al. Dima, lucrare menită să impodobească galeria operelor noastre de critică literară.

Cu toate că lucrările apărute în provincie sunt primite de criticii din Capitală cu mult scepticism și adeseori cu indiferență totală, volumul „Aspecte și atitudini ideologice“ a spart această mentalitate nejustificată, dând naștere la o serie de articole critice pline de elogioase aprecieri ale talentului cu care e înzestrat d. Al. Dima.

Socotim că ar fi prea tardiv ca și rândurile prezente să redea calitățile incontestabile care imprimă valoarea acestei lucrări.

E cu mult mai nimerit ca articolele critice presărate în presa românească, după apariția acestui volum, să fie mărturie a interesului stărnit de ideile și îndrumările critice elaborate de autor.

Deaceea rândurile următoare își propun să reproducă părți din opiniunile celor mai de seamă critici ai revistelor noastre literare. Incepem cu opiniile d-lui Gh. Călinescu („Adevărul lit. și art.“ din 13 Aug. 1933) :

„Ceea ce este de remarcă la d. Dima, e calitatea superioară a gândirii sale, sinceritatea dialecticei care urmărește captarea convingerii iar nu a atenției asupra autorului. Așa de organică și de spontană este această gândire, încât te simți luat de apa problemelor și pe măsură ce meditația crește, figura autorului dispare, rămânând numai interesul pentru ideile sale. Insușire fundamentală, aceasta, pentru un filozof, sau mai departe: „Printre tinerii ideologi din ultimii ani, d-sa este printre cei mai înzestrați“.

Deasemeni d. Pompiliu Constantinescu în „Vre-mea“ (20 Aug. 1933), își încheie cronica sa literară cu următoarele aprecieri : „Cu informația și matura sa judecată, ca și cu ușurința de a mânui abstracțiunile, fără pedantism și echivocă originalitate, d. Dima este unul din cercetătorii dinerei generații cu o serioasă pregătire“.

„Braşovul literar“, prin pana d lui *Ion Focşeneanu*, îşi exprimă părerea astfel : „Credincios unei metodologii cu care acum cinci, şase ani, ne uimise în seminariile de pedagogie şi sociologie dela Facultatea de litere din Bucureşti, d. Dima îşi grupează studiile în patru capitole, reuşind să imprime fiecăruia, graţie puterii de sinteză, pe care i-o cunoaştem, un aspect unitar de critică fecundă, de îndreptare sau de informaţie sistematizată“.

Nu mai puţin favorabil se exprimă d. *Ion Chinez*, care în tânăra revistă clujeană „Gând românesc“, scrie : „Substaţial informată, sprijinindu şi argumentarea pe autorităţi de întâiul rang şi dând dovadă de o atitudine cavalească faţă de opiniunile adverse, cartea aceasta te invită la reflexii prin punerea însăşi a problemei“.

La părerile înşirate mai sus adăugăm şi pe acelea ale d-lui prof. *Pimen Constantinescu*, care în revista „Căminul“ din Focşani (IX, 10—12, nov. dec. 1933), face următoarele juste aprecieri : „Autorul, prof. de limba română şi filozofie la lic. „Gh. Lazăr“ din Sibiu, este un element rar şi foarte preţios al criticii literare româneşti; are o pregătire filozofică desăvârşită şi o lectură bogată şi variată, fie autohtonă, fie romanică sau germanică; o tenacitate în studii şi un echilibru în aprecieri şi în felul de a judeca—adică tocmai condiţiile esenţialmente necesare unui îndrumător critic. Şi mai are în acelaş timp o certitudine şi o îndrăzneală sigură de sine, o clar-viziune şi o obiectivitate, o ținută academică şi o onestă conduită interioară, ce-l despart cu hotărîre de clopotniţele literare ale Capitalei“.

Cu prilejul „Anului literar“, dd. : *Perpessicus* în „Cuvântul“, *Pompiliu Constantinescu* în „Vremea“, *N. Roşu* în „Curentul“, *Şerban Cioculescu* în „Adevărul“, *Ovidiu Papadima* în „Calendarul“, au remarcat cu toţii cartea d lui Dima.

Într-o cuvântare la radio (publicată şi în „România literară“ din 6 Ian. 1934), — d. prof. *Rădulescu-Motru* a citat şi rezumat şi cartea „Aspecte şi atitudini ideologice“.

Aceste păreri, ca şi altele ce nu au fost citate aici, pun prin urmare în evidenţă în mod obiectiv ecoul cărţii d-lui Al. Dima în critica noastră.

L. M.

1) Această recenzie, apărută întâi în „Provincia Literară“ din Sibiu (I, 7—8 din Aprilie—Maiu 1933), este prima dintre ele, în ordine cronologică.



La toamna trecută și-a făcut apariția în vitrina librărilor noua carte a scriitorului localnic Z. Sandu : „Siluete filosofice“. Volumul strânge câteva „medalioane“, risipite mai înainte prin diferite reviste sau ziare (în special în pagina culturală a „Universului“).

Cartea ambiționează să încununeze activitatea scripturistă a autorului, activitate care deși curge din debutul îndepărtate, părea a se fi eternizat într-o primăvară veșnică, cu ale ei „Tămâioare“ și alte floricele modeste.

Sătul de frumusețile pământului, autorul înșafă toiagul unei lungi pribegii, și iață-l pe ispititoarele cărări ale „Cămpiilor Elisee“, trăgând cu urechea lui pământescă, la cele ce vorbesc „nemuritorii“. Odată frânt barierele timpului și spațiului, iață-l convorbind pe Democrit, Eminescu sau Poincaré, confruntându-și fără menajamente originalitatea sau filiațiunea (concepțiilor. Păcat că metoda de a face să vorbească între ei nemuritorii este însă la noi compromisă de oameni complectamente lipsiți de talent, cum este d. M. Dragomirescu). Și nouă mi se pare că autorul a mai frânt și alte bariere, atunci când a pus în gura lui Eminescu, de pildă, cuvinte ca acestea: să nu te prea lauzi, că nu ești original“ ... sau : „o fi!“ ...

Unele potrete sunt bine încheiate, alături însă de altele mai puțin fericite, care nu reușesc să contureze nimic.

Este vădită și strădania după o formă mai poleită, dar ce păcat că pe alocurea te nneacă avalanșa epitetelor uneori puerile sau parazitismul unor imagini banale! Din bogata sa lectură, autorul strânge cu pietate și adeseori cu gust câte o expresie mai șlefuită, dar nu se prea face o demarcație între ceea ce e propriu și ce împrumutat. De pildă: „Democrit, care lasă lumea la voia întâmplării“, cum zice d. Z. Sandu, este după Dante ș. ș. m. d.

Cartea se poate citi pe alocurea cu plăcere (am recomanda însă lectorului să nu nceapă chiar cu primul capitol : „Viața, știința și filosofia“ care e destul de încărcat și nu prea limpede). În vitrina autorilor locali, în ori ce caz, cartea contează.

Ion VLAD

Un produs literar valoros, ce prin felul său de a se impune caută să oprească avalanșa de lucrări unde se gădile senzualitățile și se provoacă erecțiunile.

Cu biciuiri satirice, cu un conținut echilibrat și împins în cadrul unei logice exagerate de realism cotidian, viața celor necăjiți este prinsă și redată așa cum se prezintă. Destul de îngrijită, structura însuși a stilului nu alterează ideea, ci o urmărește până la sfârșit, ne lăsând să se nască echivocuri.

Există o caracteristică în toate schițele d-sale, care face ca tragicul alături de comicul să izbucnească puternic.

Expresiile dure, *prin unele locuri foarte dure*, ne arată că autorul știe să se coboare cu inspirațiunea sub cele mai profunde forme. Duios până la dramatism, comicul împletit cu tragicul face ca cititorul să-și descrețească fruntea și odată începută cartea să nu o mai lase din mână.

D. Paul Constant este un scriitor apreciat și consacrat, care nu este la prima sa lucrare.

## I. AL. BRĂTESCU-VOINEȘTI, CU UNȚITA

București, Cartea Românească, 1933, pp. 1, lei 50.

Marele maestru al nuvelei ne prezintă o lucrare deosebită, în care ne atrage atenția asupra frumuseților naturale ale țării noastre, ce se îrosește și se eclipsează de toți nechemajii.

Cu stilul curgător și ideile clare ca apele și regiunile munților noștri, pe care le descrie sub toate formele faunei și florei, cu o competență de adevărat nautalist, ne face să ne amintim de autorul lui „Niculăiță Minciună“, și „Sorana“, perle în literatura clasică română.

Lucrarea maestrului trebuie citită cu atențiunea și evlavie ce datorăm aueluia care a știut să deschidă orizonturi largi și pline de pitoresc.

Tineretul de astăzi către această literatură trebuie să se îndrepte. La o parte cu boalele veninoase ale literaturii pornografice.

Ion SÂNDULESCU

## TUDOR VIANU, IMAGINI ITALIENE

București, „Vremea“, 1933, pp. 148, lei 50.

Domnul Tudor Vianu este un poet, chiar dacă problemele de estetică și filosofie îl aglomerează și-l rețin multă vreme.

E poet printr'o sensibilitate specifică, — prin reacțiunile vii, imediate, pe care le înregistrează atunci când este prins în jocul senzațiilor tari: lumină, culoare, simțul istoric.

Și nu numai prin receptivitate, dar mai ales prin elaborare își trădează d-sa natura de poet.

Obișnuit să și filtreze continuu impresia, gândul, — să elimine particularul, să se oprească brusc în mijlocul unei chestiuni, — pentruca să-i golească toată semnificația și tot conținutul, călăuzit de un admirabil îndreptar al cunoștințelor sale din istoria culturii, dublat de un rafnament al spiritului, educat pentru o înțelegere particulară a frumosului, vizual, meditativ, — cu o ușoară abureală melancolică, — imaginile d-lui Tudor Vianu sunt tot atât de pagini de artă românească prețioasă, rară.

## DEMOSTENE BOTEZ, IN CAUTAREA MEA

București, Adevărul, 1934, pp. 268, lei 50.

Mai subiectiv, mai prins în vibrația organică a locurilor, a faptelor, d. Demostene Botez, cum se exprimă foarte bine în sugestivul titlul al lucrării d sale — caută numai verificări în această călătorie: puncte comune cu natura d-sale, aspre comentarii în jurul celor care îl contrariază și-i anulează visul (de ex. Ierusalimul).

Astfel fiind, aceste nuvele de călătorie, susținute cu căldură, cu avânt și cu o vervă aproape tinerească, cu ușoară ironie, pe-allocuri cu vagă înclinare pentru caricatură, o caricatură a propriilor sale gânduri · humor · captivează și rețin.

În general impresia pe care și-o lasă destăinuirile de acum ale domnului D. Botez, este că autorul nu numai că nu s'a putut regăsi, dar s'a pierdut iremediabil, între cele două lumi: cea istorică și aceea a imaginației.

## AGATHA BÂRSESCU, MEMORII

București, Adevărul, 1934, pp. 277, lei 50.

În general genul memorialistic nu a fost prea mult și definitiv ilustrat în literatura română.

Orice om de acțiune, — mare personalitate istorică, — trebuie sau poate să scrie memorii, — ci mai ales aceia care nu fac istorie, — oameni de gândire și de concepție, dotați cu o optică specială de viață, — cu discernământ critic, cu o inteligență particulară, spirit, vervă.

Memorialistica română recunoaște un singur, veritabil, ilustrator al genului: Ion Ghica, în Scrisori.

Titu Maiorescu, Al. Marghiloman, Take Ionescu, N. Iorga n'au lăsat decât fișe cu însemnări pur personale.

Doamna Agatha Bârsescu și-a scris memoriile la timp și le a fixat în perspectiva definitivă a imensei sale arte și glorie, — la capătul lor, — atunci când poți arunca o privire larg cuprinzătoare asupra existenței ce s'a scurs, — cu tine între oameni, pe drumul unei singure și tragice vieți.

Povestirea lor este fluidă, animată, cu putere de evocare, cu un vag sentimentalism, — care plutește printre rânduri, — în marginile unor confesiuni reținute, fragile, discrete, — dar semnificative; mult discernământ în prezentarea materialului, — oameni și întâmplări, — ținută care dă un caracter aproape obiectiv studiului. Poate din cauza imensului material, autoarea a fost obligată să dea un curs rapid succesiunii evenimentelor, fără opriri, fără comentarii, fără reflecții de încheiere: de unde rezultă o prezentare oarecum rudimentară a întregului.

Dar a avea un stil în scris, este o cerință care nu mai ține de esența însăși a memoriilor, — de obiectul lor, care consacră o mare artistă, o grandioasă viață, nu și o mare scriitoare.

Ecat. SANDULESCU

## PROVINCIA LITERARĂ (Sibiu, II, 1-2, Ian.—Febr. 1934)

Cu un cuprins variat și ales, de proze, versuri, eseuri și cronici, revista locală trece pragul în cel de al doilea an de viață.

Cuvântul înainte îl semnează d. prof. Al. Dima, militând pentru ideea din care a răsărit această „Provincie Literară“, ca și gru-

parea „Thesis“, al cărei organ pare să devie numita revistă: „...provincia nu este numai un organ de asimilare a valorilor produse în marile centre ale vieții culturale, ci trebuie să devie în același timp un semeș focar al creației... Revista aceasta se străduiește la rândul ei să crească prestigiul mediilor de cultură locală“ ș. a. m. d.

D. dr. Popescu-Sibiu face un îndreptățit rechizitoriu aplecării literaturii de azi spre pornografie. Beletristica actuală pare că nu se mai adresează cu lăsași ci, soră bună cu politica, țintește să cucerească sufragiile mării mulțimi, de aceea astăzi se poate vorbi de „o demagogie literară“. Ca orice demagogie, și cea literară este remuneratorie, așa că simțul ei este și o bine chibzuită preocupare de „afaceri ale creației literare“. Literatura ce bate mai mult „calea biologicului“, dar care nu e rodul unui chin mai adânc, ea dovedește „existența unui parazitism literar, întreținut de „trăiri“ profitorii. Deși se prezintă sub egida „libertății artei, această literatură va trebui „să respecte ansamblul valorilor sociale, — printre care și cele morale — în cadrul cărora creatorul și opera trăiesc“, — altminteri ea constituie „o criminală fraudă spirituală asupra întregii generații care caută o orientare, un sprijin“.

Credem că descrierea — de altfel foarte pregnantă — pe care ne-o oferă lucrarea d-lui dr. Popescu, s'ar fi putut întregi cu o explicație, ce ne-ar da-o numai o adâncire în psihoza vremii, care a determinat fenomenul împotriva căruia se ridică d-sa.

D-na prof. Ecaterina Săndulescu semnează o recenzie asupra studiului d-lui N.R. Gman: „Siete filosofice“ — și originalele „Fragmente“, rânduri ce distilează un fond sufletesc de adâncă durere. Durerea, — trebuie s'o mărturisim că nu ne pare destul de motivată — este apoteozată, ridicată la rangul unui principiu cosmic. Ca o calitate a scrisului d-sale, recunoaștem pe alocuri atmosfera de înălțătoare sugestiiune.

D. prof. Pimen Constantinescu, generosul semănător al spiritualității italiene în orașul nostru, tratează în câteva rânduri subiectul „A turo Graf la Constanța“, căruia-i urmează în traducere un sonet inspirat de exiliul lui Ovidiu. Tot d-sa înfățișează în altă parte prețioase date biografice asupra publicațiilor periodice actuale din Sibiu.

Revista mai găzduiește și o judicioasă schiță asupra „Spiritalului slav și spiritualului european“, în care se înfățișează, cu justete și pătrundere, contribuția de spiritualitate dusă de lumea slavă, culturii europene, — rânduri semnate de d. Ionel Neamțu.

Competente cronici asupra mișcării artistice locale (teatru, picturi, muzică) semnează d. căpitan Mircea Alexiu. Tot aici mai sunt de menționat și dd. dr. Popescu-Sibiu și D. Gerariu.

Poezia e reprezentată prin versurile odihnitoare, muzicale, străbătute de o discretă melancolie, ale d-lui Paul Constant, directorul revistei :

„Cad fulgi de nea, d' albă nea...  
Copii îmbătrânit, eu simt  
Cum strălucirile-i mă mint  
Și-mi pierde sufletul sub ea...

Ascult, cu gândul creștinesc,  
Departe corul de copii curați  
Și-mi par în ceasul ăsta frați  
Ce-o viață - a mea - destăinuiesc...

(„Noaptea de Crăciun”).

D. jud. Dem. Pand. Popescu ne imbie o „Colindă” și o traducere din Arturo Graf: „Orologiul”. Remarcabilă e străduința d-sale de a pune în circulație prețioase cuvinte din tezaurul popular.

Versuri cu aspect modernist semnează dd. : Petre Irimescu și V. Hondriță.

Cu această ținută, revista începe să-și câștige locul de frunte către care ambiționează, între revistele provinciei.

Licu POP

## UNIUNEA FUNDAȚIILOR CULTURALE REGALE

Din înalta inițiativă a M. S. Regelui Carol II, printr'o lege specială din Aprilie 1933, s'au strâns într'un singur mănunchiu, sub conducerea Sa, toate Fundațiile Culturale Regale. Acestea sunt :

1. Fundația Universitară „Carol I”, întemeiată încă din 1891, cu sediul la Băcureșii, în fața Palatului Regal din Calea Victoriei, și cu scopul de „a procura studenților un loc de întrunire, înzestrat cu o bibliotecă totdeauna deschisă”. Este prezidată de d. prof. univ. Alex. Tz'găra-Samurcaș; încă din 1899 (primul ei director a fost prof. G. Dem. Teodorescu, între 1895 și 1898).

2. Fundația cult. „Principele Carol”, condusă actualmente de d. prof. univ. Dimitrie Gusti, a fost realizată la 23 oct. 1925, cu scopul de a promova cultura la sate, de a crea și ajuta instituții de acest gen, de a lua inițiative culturale, menținând vie încrederea tuturor în progresele Națiunii Române. În 1928 a fost denumită „Regele Mihai I”. Acțiunea ei e sintetizată în „Căminele culturale”, care trebuie să lucreze în trei direcții deosebite: culturală, economică și sanitară. E împărțită în : „Direcția culturii poporului”, care îngrijește în special de bibliotecile populare, și „Direcția culturii generale”, care ia inițiativa de conferințe, concerte, expoziții ș. a.

Această fundație a pus bazele „Muzeului etnografic al Ardealului”. Sub conducerea d-lui G. D. Mugur, a publicat biblioteca, azi întreruptă, „Cartea Vremii”, — revista „Lamura”, precum și câteva reviste de propagandă a fînțării noastre, în limbi străine (italiană, germană).

3. Fundația universitară „Regele Ferdinand I” din Iași, întemeiată la 11 Febr. 1926, în amintirea timpului eroic petrecut la Iași, — cu ocazia împlinirii a 60 de ani de viață ai Regelui Unirii. E condusă de d. gen. adj. E. Ballif; președinte al Consiliului de administrație a fost d. C. H. Ot. Scopul ei e întrucâtva asemănător cu al aceleia din București; pe lângă așezămintele culturale civile, a adăugat și ajutorarea familiilor de militari. Până acum a publicat 14 volume cu conținut istoric sau documentar. Palatul ei din str. Carol, început în 1930, după proiectul d. lui arhitect C. I. Tzu, va fi complectamente gata anul acesta, și e una din clădirile falnice ale glorioasei capitale.

4. Institutul de cercetări științifice „Regele Carol II” din Cluj a fost înființat, cu prilejul comemorării a zece ani de viață universitară românească în capitala Ardealului, cu scopul de a intensifica deocamdată studiile „Aerodinamicii” și ale „Chimiei gazelor”, — două noi capitole ale științei, ce sunt la baza Aviației și Apărării Naționale. Nu are încă un local propriu.

5. Fundația pentru Literatură și Artă „Regele Carol II”, înființată de curând și condusă de d. prof. Al. Rosetti, are un întreit scop: de a publica lucrări cu conținut educativ, lucrări de largă sau specială informație științifică și de a publica și încuraja pe scriitorii și artiștii români. Această Fundație va tipări, în cursul anului 1934, următoarele:

I. Bibl. „Energia”, consacrată vieților eroice sau remarcabile într’un fel oarecare: curaj civic, spirit de sacrificiu, elevație morală, într’un cuvânt existențe umane ce pot fi luate drept model.

II. Bibl. „Enciclopedică”: lucrări de informație științifică largă și completă, pe înțelesul tuturor.

III. Bibl. „Informativă”: repertorii, dicționare, anuare, ghiduri, manuale.

IV. Bibl. „Scriitorilor români” cu următoarele secții: a) Scriitorii vechi, b) Scriitorii contemporani: romane, eseuri, critică, poezie.

V. Bibl. „Traduceri”: din literaturile mondiale, fără a trece cu vederea literaturile vecinilor noștri.

VI. Bibl. de „Filozofie românească”: lucrări originale, cu caracter strict științific.

VII. Bibl. „Artistică”: reproduceri, studii despre artiștii români, ghiduri artistice ale muzeelor și orașelor din țară.

VIII. Bibl. „Artă și civilizație”: lucrări de cultură generală. În afară de acestea, s’a creat și ponderoasa „Revistă a Fundației Regale”, care apare lunar, începând din ianuarie cor. și, prin prețul ei modest, e menită să fie la îndemâna tuturor cetitorilor de înaltă cu tură.

Fundația va decerna, în anul 1934, diferite premii literare, va cumpăra pentru alcătuirea unei pinacoteci, opere reprezentative de-ale artiștilor români.

Rev. „Cele trei Crișuri” din Oradia-Mare a închinat ultimul său număr acestui eveniment cultural (a. XIV, nr. 11-12, nov.-dec. 1933).

Pimen CONSTANTINESCU

## GRUPAREA INTELECTUALĂ „THESIS“ DIN SIBIU

Injghebată în toamna anului 1932, „Thesis“, în primul ei an de existență, și-a ținut întrunirile săptămânale la d. dr. Ion Popescu-Sibiu. La sfârșitul lunii Sept. 1933, reluându-și activitatea, și-a fixat întrunirile Lunea, între 9 și 11 seara, în localul prefecturii.

La ședința de deschidere a celui de-al doilea an, luând parte și d. *Ioan Focșeneanu*, redactor al revistei „Brașovul literar“, s'a pus în discuție proiectul de activitate al „Societății Scriitorilor Independenți“, ce urmează să ia ființă în București. D. Focșeneanu a făcut o expunere a cauzelor care au dat naștere „Societății Scriitorilor Independenți“ și a schițat mijloacele și scopul ei, în vederea colaborării cercului „Thesis“ în cadrele noiei organizații. D. *prof. Al. Dima*, care a tratat în acest sens încă din lunie trecut cu d. Romulus Dianu, inițiatorul acestei Societăți, a propus să nu se ia nici o hotărâre, până la elaborarea clară a programului S. S. I.

D. *Dr. Popescu-Sibiu* a comunicat posibilitatea de colaborare a grupării „Thesis“ cu „Astra“. S'a admis, conform înțelegerii cu d. *prof. Silviu Teșosu*, președintele desp. Sibiu al „Astrei“, ca un membru al grupării să facă parte din comitetul „Astrei“. Pararel cu activitatea în colaborare cu „Astra“, gruparea va desfășura aparte, o activitate culturală și de creație proprie.

D. *Horia Petra-Petrescu* a citit schița „Fanfarele durerii“, prin care evidențiază, în legătură cu desvelirea monumentului lui George Coșbuc la Sibiu, din lulle trecut, — calitățile poeziei sănătoase a poetului (schița a apărut în rev. „Prov. Lit.“, I, 11—12). D. *Ion Focșeneanu* a recitat o poezie originală „Brațul“, în care încrustează câteva imagini pline de gingășie și finețe.

\*

În ședința de Luni, 2 Oct., s'au discutat mai mult chestiuni de organizare. Astfel s'au dat subiectele pentru comemorarea a două decenii dela moartea lui Ștefan O. Iosif și Ilarie Chendi (la care au mai fost adăogați apoi și poeții Panait Cerna și Dimitrie Anghel, iar data, fixată la început în Nov., s'a amânat din cauza diverselor împrejurări, pentru Vineri, 2 Febr. 1934). D. *prof. Pimen Constantinescu* a hotărât începerea cursului public de limba și literatura italiană pentru Sâmbătă, 21 Oct., împărțindu l în două secții : una pentru începători și alta pentru înaintați. D. *dr. Ioan Popescu-Sibiu* a schițat planul unui buletin al grupării „Thesis“, pentru anul întâi de activitate. D. *prof. Pimen Constantinescu* a expus formele după care s'ar putea tipări un buletin bio-bibliografic al publiciștilor ce trăiesc actualmente în Sibiu : un mic portret, o scurtă biografie, o bibliografie rațională a tuturor publicațiilor, în ordine cronologică, menționându-se cu precizie și periodicele la care fiecare a colabo-



rat, și volumele sau broșurile apărute până în prezent; în sfârșit, bibliografia articolelor sau studiilor despre fiecare autor.

\*

Luni, 9 Oct., în ședința de sub președenția d-lui *prof. Alex. Dima*, d. *prof. Pimen Constantinescu* a comemorat sumar, citind sonetele „Moartea regină”, „Asfințit tragic” și „Idee fixă”, în original și în traducere românească, — pe Arturo Graf, marele poet pesimist și istoricul literar italian, care și-a trăit copilăria între vârsta de 8 și 26 de ani, la Brăila, unde a și tipărit câteva volume de debut; d-na *prof. Ecat. Săndulescu* a citit poeziile „Noaptea”, „Melodii de toamnă”, „Zori de primăvară” și „Funigei”, din noul d-sale volum manuscris; apoi a analizat romanul „Adela” al d-lui Garabet Ibrăileanu. D-sa susține că romanul modern, depășind stadiul acțiunii, a evaluat continuu spre romanul de analiză. Epicul, redus la ultima expresie, este î locuit cu formule de valorificare și adâncime de analiză în sensul tuturor dimensiunilor sufletești. În acest roman de factură auto-biografică, d-sa găsește puncte psihologice inexplicabile (imposibilitatea eroului de a se apropia de Adela); pe alături d. G. I. se salvează într'un lirism descriptiv susținut și transfigurat de viziunea pitorescului, încât nu găsim pe gânditorul, pe meditati-vul G. I. așa cum îl cunoaștem din cugetările și criticilele d-sale.

D. *prof. Al. Dima* a remarcat că, atunci când în descrierea peisagiilor sunt expresii noi, descrierea e valabilă. În ceea ce privește critica faptului că autorul insistă prea mult asupra personajului principal, neglijând caracterizarea, d-sa a arătat că „Adela” fiind un roman psihologic, prezintă interesul în cunoașterea proceselor psihice ale eroinei și nu în acțiuni care ar zugrăvi personaje secundare. Chiar când se dau oarecare relații despre personajele secundare, acestea sunt numai puncte de explicație pentru cunoașterea reacțiilor eroinei. D. *dr. I. Popescu-Sibiu* a privit apoi romanul prin prisma psihanalizei, după care d. *jud. Dem. Popescu* a citit proza „Copilul stea”, o excelentă traducere din Oscar Wilde.

\*

Luni, 30 Oct., în ședința de sub președenția d-lui *prof. Pimen Constantinescu*, d-na *prof. Ecat. Săndulescu* a citit un eseu de psihologie colectivă, „Sufletul modern”, în care oglindește sufletul nou și dramatic al veacului al XX-lea. După expunerea amplă a condițiunii umane în lumina psihologiei, etice și estetice actuale, consideră acest suflet la capătul unei evoluții de autodeterminare, de civilizație și cultură, și reabilitat prin jocul forțelor libere. D. *prof. Al. Dima* a prezentat cartea recentă de impresii de călătorie „Imagini italiene” a d-lui Tudor Vianu, care a pus la contribuție erudiția sa estetică, gustul său artistic și talentul său de poet, dându-ne una din cele mai prețioase lucrări ale anului literar în legătură cu alte studii ale d-lui Vianu, d. *Dima* a schițat planul unei cărți despre Eminescu și Hegel, pe care o va scrie în curând; apoi a vorbit despre altitudinea larg înțelegătoare și binevoitoare a revistei „Viața literară”, —

feșă de scriitorii de provincie. D. *prof. Pimen Constantinescu* a vorbit despre dicționarele italo-române de până acum și despre cel româno-italian al d-lui *prof. univ. Alex. Marcu*, apărut în această lună în „Bibl. pentru toți“. După aceea a prezentat revista „Hotarul“ din Ared, ca pe una din cele mai minunate realizări ale coeziunii intelectualilor de provincie.

În ședința de Luni, 13 Nov., de sub președinția d-lui *dr. I. Popescu-Sibiu*, d. *Ionel Neamțu* a citit o schiță psihologică originală, intitulată „Beția“. D-na *prof. Ecaterina Săndulescu* a citit poeziile originale „Strămoșii“ și „Copii“, precum și eitele de d-na *Agata Băcovia*, *Vladimir Streinu* și *Dragoș Vrânceanu*, din „Revista scriitorilor și scriitorilor români“ și „Azi“. Apoi, recenzând „Țara de Kuty“ a d-lui *Tudor Arghezi*, a remarcat existența aceluiași mijloc cunoscut din operele anterioare și în realizarea acestei opere de satiră socială: ironia, epitetul obiect și dur, metafora sublimată în poantă directă, acidă și grea de propria-i substanță, elemente ale unui realism psihologic dincolo de etic și estetic. Pe un fond anarhic, de negație și intoleranță a tuturor formelor sociale, se grefează scrisul inegal al acestui „idol“ al literelor române, care alături de minunate pagini de cald lirism și de o deosebită ținută spirituală („Cuvinte potrivite“), prezintă pagini de fraudă și morb social, realizate uneori în cele mai dubioase expresii, dar în schimb impus de Mafia atotputernică și disolutivă a Capitalei noastre. D. *prof. Pimen Constantinescu* a vorbit despre opera de universalitate română a poetului și oratorului italian *Eugenio Coselschi*, prezent de o săptămână în țara noastră.

În ședința de Luni, 20 nov. de sub președinția d-lui *Paul Constant*, director al rev. „Prov. lit.“, d. *Mircea Alexiu* a citit reportajul artistic asupra pieselor „Samson“ de *Henri Bernstein* (turneul R. *Bulfinschi* — *Nely Cultava*) și „Apașul X“ de *Louis Verneuil* și *Georges Berr* (turneul *Toni Bulandra* — *Maria Mohor*). În cadrul unei critici obiective s'a relevat ușurința cu care se reprezintă o piesă în „provincie“ atât în ce privește ansamblul, cât și jocul rolurilor. D. *Ion Săndulescu* a citit o nuvelă proprie de un puternic tragism rustic: „Bănuț ochiul dracului“. D. *Paul Constant* a recitat două epigrame proprii, și a citit din poeziile colaboratorilor „Prov. lit.“: „Nevroză în ritm“ de *Petre Irimescu* și „Improvizate de toamnă“ de *Hondrillă*. D. *jud. Dem. Pand. Popescu* a recitat „Ode al' Italia“, un entuziast imn dedicat glorioasei noastre surori, scris în limba lui *Dante* și tipărit în fascicol; după aceea, poezia „Deanul nou 1934“, compusă pentru calendarul popular al editurii „Dacia Traiană“. D. *prof. Pimen Constantinescu*, fiind desemnat de grupare să ia parte în ședința trecută a comitetului „Astrei“, a expus cele discutate acolo, arătând raporturile dintre bătrâna „Astra“ și gruparea „Thesis“ și stabilind punctele de contact și de colaborare; apoi a înfățișat sintetic mișcarea publicistică periodică a Municipiului, în legătură cu totalul pe țară, cu Capitala și cu alte centre județene.

## CURSURILE PUBLICE DE LIMBA ITALIANĂ DIN SIBIU

Sâmbătă, 21 Oct., ora 5 d. a., s'a reînceput, în localul liceului de băieți „Gh. Lazăr”, cursul public de limbă și cultură italiană, ținut de d. prof. Pimen Constantinescu, titular al catedrei de Italiană dela Școala superioară de comerț din Sibiu. Cursul pentru începători s'a fixat Miercurea, între 5 și 7 d. a., iar cel de literatură, pentru înaintași, Sâmbăta, dela 5 la 7.

Subiectul lecției de deschidere au fost „Cele patru Rome: utilitatea și expansiunea limbii italiene”.

Dela Roma antichității (753 în d. Hr. — 476 d. Hr.) sau Roma împărătească a lui Cezar Octavian August, sau Caput Mundi — s'a trecut la nașterea limbilor neolatine sau romanice și la importanța lor mai cu seamă în prezent, — precum și la formarea limbii literare italiene, grație celor trei glori dela sfârșitul evului mediu: Dante Alighieri, Francesco Petrarca și Giovanni Boccaccio. A doua Romă (476—1848), aceea a papilor și a creștinătății catolice, a trimis în splendidă epocă a Renașterii, din nou lumii întregi, lumina genului italian. A treia Romă (1848—1918), Roma casei de Savoia, a fost preocupată, ca și România, de libertate, de unire și de întregire, și a contribuit în cele din urmă, ca și România, la făurirea frontului neolatîn împotriva Deutschlandului, și la redescoperirea popoarelor romanice, prin victoria finală. Roma a patra, Roma fascistă sau Roma lui Mussolini redă în sfârșit prin incomparabilul și invidiatul său progres, o nouă strălucire și un nou prestigiu Cetății Eterne.

D. Pimen Constantinescu a terminat cu expunerea situației limbii italiene în școlile românești, unde aceasta a fost veșnic o simpatizată materie de studiu, fie la liceu, fie la școlile comerciale superioare, deși din diverse motive i s'a atribuit totdeauna rolul cenușăresei din poveste.

Cursul a continuat în fiecare Miercuri, între 5 și 7 d. a., cu începătorii, având ca manuale Massoul et Mazzoni, *Méthode de Langue italienne, premier livre* (Paris, Colin, 1933, 8 e éd., lei 105), Gh. Banea, *Vocabular italian-român* (Buc., Cult. Naț., 1922, lei 50) și Alex. Marcu, *Dicționar român-italian* (Buc. Alcalay, 1933, lei 100). Sâmbătă între 5 și 7 d. a., s'a ținut cursul pentru înaintași, întâi cu broșura *Le colonie italiane* (Roma, Enit, fără preț), și apoi cu Giuseppe Lipparini, *Brevi nozioni di storia letteraria* (Milano, Signorelli, lire 2) și Carlo Parussi, *Teste alese pentru cursul de limba italiană* (ed. autorului, Buc. 1933, lei 75). Sâmbătă, 16 Dec. s'a luat vacanța, urmând să se reînceapă Miercuri, 10 Ianuarie 1934, ora 5 d. a.

Duminecă, 12 Nov. din inițiativa d-lui Renato Paris dela Banca Comercială Italiană și Română din Sibiu și sub conducerea d-lui Pimen Constantinescu, elevi ai școlii com. sup. de băieți din Sibiu precum și elevi ai cursului public de Italiană și funcționari ai băncii, au vizitat Fabrica de cherestea „Feltrinelli” din Tâlmăciu, care este cea mai mare întreprindere italiană, de acest gen, din țara noastră. Expli-

caștile necesare au fost date, după dorința elevilor, în limba italiană, de către d. Giulio Bertolotti, directorul întreprinderii, care a oferit după aceea oaspeților un ceaiu.

S'au ținut până acum 14 ore cu începătorii și 18 ore cu cei înaintași. Cursul a fost frecventat de peste o sută de persoane, dintre care vre-o șatzecl totdeauna prezenți. În afară de curs, s'au alcătuit rafturi permanente de cărți italiene în vitrinele librăriilor „Foala Poporului” — în special manuale de școală, — și Krafft & Drotleff, unde cu concursul d-lui R. Paris dela Banca Comerțială italo română s'au putut aduce spre vânzare frumoasele și câteodată ieftinele ediții Mondadori din Milano. De asemeni, dela debitul C. Engber, se pot procura reviste și gazete italiene, mai cu seamă „Corriere della Sera”.

## CONFERINȚELE „ASTREI”

Desp. Sib'iu al „Astrei”, împreună cu Federația Corpului Didactic din Sibiu, a ținut în toamna aceasta în sala cea mare a Prefecturii între 6 și 7 d. a. următoarele conferințe: d. dr. Gh. Preda: Lupta contra criminalității, la 5 Nov.; d. dr. Ioan Lupaș prof. univ. la Cluj; Miron Costin, cu prilejul aniversării tricentenare a nașterii lui, la 8 Nov.; d. căpitan Petre Lazăr, conferențiar la O. N. E. F.: Organizarea rațională a educației fizice practice, la 12 Nov.; d. prof. N. Terchiță, Datorința tineretului de azi, la 19 Nov.; d. dr. Valeriu Bologa, prof. univ. din Cluj: Educația fizică în cursul veacurilor, la 26 Nov. (aceste trei conferințe în cadrul secției sportive „Șoimii Carpaților” condusă de d. dr. Liviu Ionaș'u); d. Ion Agârbiceanu, preot și scriitor: Însemnătatea zilei de 1 Decembrie (conf. însoțită de recitarea poeziei „Ardealul” de M. Rădulescu și de corurile Academiei teologice andreiane, de sub conducerea d-lui prof. preot N. Topolog), la cea de a 15 Comemorare a unirii Ardealului; d. dr. Iuliu Moldovan, prof. univ. și președinte al „Astrei”: Bopolitica, la 3 Dec.; d. prof. Ioan Sandu, dir. al Școlii normale de băieți: Un martir al legii strămoșești; Sava Brancovici, la 6 dec.; d. dr. Lucian Bologa, prof. la Șc. norm. „Andrei Șaguna”: Valoarea biologică a religiei, la 10 Dec. Cu această se încheie prima serie de conferințe ale „Astrei”. Dintre acestea jată ultimele două în rezumatele făcute de d. prof. A. Creangă:

*Ion Sandu, Un martir al legii strămoșești: Sava Brancovici.*

„Frăția ortodoxă română” își inaugurează opera de regenerare a bisericii ortodoxe prin conferința d-lui I. Sandu despre Mitropolitul Sava Brancovici. Acesta este singurul dintre capii bisericii ortodoxe a Românilor, care a rămas în amintirea poporului nostru cu aureolă de martir — cum ne spune conferențiarul. El a pălmit trupește și sufletește pentru legea lui. Și pentru a cuprinde într'o conferință profilul sufletesc al omului, laolaltă cu întreaga gamă de suferințe prin care a trecut și cu rolul neasemănat de mare pe care l-a avut el pentru păstrarea credinței în sânul poporului ardelen, — trebuiau înțe-

legerea adâncă, convingerea creștinească și căldura românismului d-lui I. Sandu. Pentru cei ce-l cunoșteau pe Sava Brancovici, a fost un prilej de-a-l înțelege, pentru cei ce-l uitaseră, a fost un prilej de-a-l reconstitui monumental ca pe un sfânt din timpurile imediat următoare lui Hristos. Figura lui ne apare sub două aspecte cu totul deosebite: blajin om al bisericii pe de-o parte — și luptător îndârjit cu sabia când neville o cereau. „Fericită îmbinare a crucii cu spada!“ Atitudinile acestea îl caracterizează toată viața. Indreptător și organizator al bisericii și școalei din vremea lui, creștin ortodox convins, rezistând tuturor as. lurilor calvinilor, de-a ne calviniza biserica, întrebându-și alternativ energia sau diplomația, pentru a stoarce îmbunătățiri pentru păstorii lui, dela principii Ardealului, și suferind cu resemnare destituirea, confiscarea averii și t. m. n. a, pentru credința și tenacitatea sa, — Sava Brancovici a fost într'adevăr o figură apocaliptică a ortodoxismului nostru din Ardeal. Paralel cu figura mitropolitului, se reliefează, cu un nimb de figură istorică, figura lui Sava, Gheorghe Brancovici, cronicarul și diplomatul, a căruia activitate de mijlocilor pe lângă domnitorii români, strâns legată de a mitropolitului, a grăbit poate destinul acestuia, dar i-a întărit puterile în lupta pentru apărarea bisericii ortodoxe.

Conferențiarul ne-a expus și cauzele adevărate ale persecuției la care a fost supus din partea Calvinilor, adăugând în felul acesta o notă istorică de cel mai mare interes.

Insufleșirea și evlavlia cu care a vorbit despre Sava Brancovici d. I. Sandu, convingerea, descrierea picturală a figurii eroice a Mitropolitului, au făcut să fie ascultat cu mult interes. Aveai impresia că ascuți pagini dintr'o cronică scrisă de un cronicar cu vorba măiestrită, care îmbrăca o caldă simțire românească.

Conficiența e prima pășire în public a „Frățiii ortodoxe“. Manifestația aceasta pe care multă lume a așteptat-o, s'a petrecut într'un cerc frapant și semnificativ de restrâns. S'au remarcat printr'o foarte elocventă absență dela opera de regenerare a Sufletului creștinesc, tocmai preoții. Poate pentru a confirma și în felul acesta că „Frăția ortodoxă“ e o operă laică. Noroc că tineretul abundă. Și, pentru el această admirabilă pagină de istorie e un bogat izvor de îndemnuri atât de necesare în timpurile noastre.

### *Lucian Bologa : Valoarea biologică a religiunii.*

D. Bologa, ca și în anultrecut, ne expune în rezumat, rezultatele unei „anchete“ întreprinse de d-sa, de data asta, asupra vieții religioase. O asemenea anchetă constă, în principii; dintr'un chestionar pe care-l întocmește autorul și care cuprinde până și cele mai mici amănunte, toate întrebările care ar putea desvălui ceva din întimitățile sufleteste ale anchetatului. Bine înțeles că asemenea anchete presupun buna credință, exclusiv sinceritatea și deplina conștiință a anchetaților. Din răspunsurile pe care le adună, totalizează și îndreptează, autorul trage, apoi, concluzii, care, evident, sunt cu atât mai valoroase, mai reale, mai generale, cu cât numărul subiectelor cercetate e mai mare. Nu

e locul aici să înșirăm toate obiectivele care se urmăresc. E destul că de cele mai multe ori autorii se fereșc de prea extinse generalizări—ceea ce e logic și prudent, și tot atât de adevărat e că de cele mai multe ori concluziile care se trag sunt foarte apropiate de realitate și uneori stabilesc legi cu caracter general.

În conferința sa, d. Bologa se ocupă în primul rând de nașterea sentimentului religios la individ. Din mărturisirile pe care le are la îndemână—și din care a citit câteva din re cele mai caracteristice, se vede că, în toate cazurile și la indivizi de toate vârstele, sentimentul religios începe cu ocazia unei puternice zguduiri sufletești: fie exterioare (ca fenomenele naturii: tunete, trăznete, inundații, foc etc.), fie interioare (o nenorocire care i se întâmplă chiar individului). Copilul mic, la care încă nu se poate vorbi de sentiment religios existent, asistă la moartea unei ființe iubite, la orice altă nenorocire în familie; simte mânia unei puteri supranaturale în contra căreia omul nu poate face nimic, simte nevoia unui sprijin supraomnesc — e împins în fața lui acesta spre Dumnezeu, cărui începe a-i implora ajutorul și în care va crede de-acum încolo. Și va crede mai ales de câte ori viața lui e în pericol, de câteori o primejdie îl amenință. La fel și la persoanele mature: instinctul de conservare al vieții le îndreaptă sufletul spre Dumnezeu. Marile zguduiri sufletești sunt totdeauna originea credinței în Dumnezeu. Din cele de mai sus — deși am dat numai un exemplu dintre cele spuse de d. Bologa, — reiese clar originea și valoarea biologică a religiei.

Poate că aici ar fi locul să se facă oarecari ezerve în ce privește exactitatea tezei susținute de conferențiar. Suntem, anume, tentați să ne întrebăm dacă în sentimentul religios nu intervine oare și un element transcendent; adevărata și marea credință nu are oare rădăcini în substraturile subconștientului omeric?... Dar acestea sunt chestiuni de ordin metafizic și conferențiarul însuși s'a ferit să le atingă, pentru că nu intrau în scopul fixat de d-sa.

Independent de aceste considerații, constatările d-lui Bologa sunt de o reală valoare și constituie o prețioasă contribuție la cunoașterea vieții religioase în special, și în general la explorarea vastului domeniu al vieții sufletești a individului. Căci a nega, azi, interdependența biologicului și a vieții psihice a omului, înseamnă a nega o realitate prea evidentă și n'o mai fac decât spiritele prea teologizate.

## CURSURILE UNIVERSITAȚII POPULARE

Tot desp. Sibiu al „Astrei“ a organizat, pentru lunile ian.—febr. —mart., cursurile „Universității populare“, ce se vor ține în aula Academiei teologice, Lunea și Miercurea, între 8 și 9 seara. Aceste lecții vor fi însoțite de coruri sau declamații (Academia teologică andreiană, liceul „Gh. Lazăr“, șc. norm. „Andrei Șaguna“, „Reuniunea meseriașilor români“); vor avea loc și loterii gratuite, pentru câștigarea de broșuri din bibl. pop. a „Astrei“, dăruite de Asociațiune. Programul acestor cursuri este următorul:

**I. Cursul religios-moral:** 1) Luni, 15 Ian.: „Revizionismul și viața viitoare“, conf. ținută de d. N. Colan, rectorul Acad. teologice. 2) Miercuri, 17 Ian.: „Revizionismul și ordinea morală“, conf. ținută de d. I. Dăncilă, protopop militar. 3) Luni, 22 Ian.: „Credința poporului român“, conf. ținută de d. E. Cioran, protopop. 4) Miercuri, 24 Ian.: „Credința și fapte“, conf. ținută de d. Gh. Mațor, prof. la Șc. norm.

**II. Legislație fiscală:** 5) Luni, 29 Ian.: „Impozitele indirecte“, conf. ținută de d. I. Cioran, adm. financiar. 6) Miercuri, 31 Ian.: „Impozitele directe provenite din întreprinderile comerciale și industriale“, conf. ținută de V. Bozdog, prim-secr. al Camerei de com. și industrie. 7) Luni, 5 Febr.: „Probleme muncitorești“, conf. ținută de d. V. Cureau, secretar al Camerei de muncă.

**III. Cursul de Igienă:** 8) Miercuri, 7 Febr.: „Sănătatea publică și igiena preventivă“, 9) Luni, 12 Febr.: „Ocrotirea mamelor și a copilului mic“, 10) Miercuri, 14 Febr.: „Combaterea modernă a bolilor moșpătore“, toate de d. dr. Iosif Stoichiția, inspector general sanitar.

**IV. Criza economică:** 11) Luni, 19 Febr.: „Cauze și efecte“, conf. ținută de d. N. Martin, vice-președintele Camerei de com. și ind. 12) Miercuri, 21 Febr.: „Remedii“, conf. ținută de d. Gh. I. Ni. Olăscu, prof. la lic. „Gh. Lazăr“. 13) Luni, 26 Febr.: „Contingentarea importului și armonizarea prețurilor produselor agricole cu cele industriale“, conf. ținută de d. Nicolae Martin. 14) Miercuri, 28 Febr.: „Stabilizarea, restabilizarea și inflația monetară“, conf. ținută de d. Iulian Dumitru, prof. la șcala com. superioară de băești.

**V. Cursul de Istoria literaturii românești:** 15) Luni, 5 Martie: „Ideea națională în lit. din veacul al XVII-lea“, conf. ținută de d. prof. dr. N. Regman, prefectul județului.

**Podoabe ale Lit. românești din sec. XIX:** 16) Miercuri, 7 Martie: „Frumusețea cântecelor bătrânești“, conf. ținută de d. prof. dr. N. Regman, pref. județului. 17) Luni, 12 Martie: „Balade istorice“, conf. ținută de d. Ilie Licu Popescu, prof. la lic. „Gh. Lazăr“. 18) Miercuri, 14 Martie: „Farmecul poeziei lui Eminescu“, conf. ținută de d. Al. Dima, prof. la lic. „Gh. Lazăr“.

**VI. Cursul de Istoria Românilor:** 19) Luni, 19 Martie: „Epoca lui A. I. Cuza“, conf. ținută de d. I. Popa, prof. la lic. „Gh. Lazăr“. 2) Miercuri, 21 Martie: „Regele Carol I“, conf. ținută de d. I. Sandu, dir. Șc. norm. „Andrei Șaguna“. 21) Luni, 26 Martie: „Regele Ferdinand I“, conf. ținută de d. Petre Petrescu, insp. școlar g-ral. 22) Miercuri, 28 Martie: „Ideea unității naționale“, conf. ținută de d. prof. Silviu Țeposu, preș. desp. „Astra“.

## REUNIUNEA ROMANA DE MUZICA „GHEORGHE DIMA“

Sub conducerea muzicală a d-lui prof. Ion Delu, director al Reuniunii, sub direcția de scenă a d-lui Victor Ion Popa, prim-regizor al Teatrului național din București și cu concursul orchestrei munici-

plului, se va reprezenta în localul teatrului orașănesc, Duminică, 11 februarie a. c., ora 8 1/2 seară, „Salba de aur”, operetă românească în 3 acte, cu un romantic subiect popular, scrisă de poetul oltean N. Burlănescu Alin și pusă pe note de d. Gheorghe Fotino.

Distribuția este următoarea: d. prof. Alex. Iosof, din Săliște, tenor 1, în rolul brigadierului artillerist Nuțu; d. prof. Ioan Luca, tenor II, în rolul lui Vintilă, feciorul lui Vulpe bogătașul; renumitul bariton Miron Neagu, din Sighișoara, în rolul lui Topală, tatăl Frăsinei; d-ra Cornelia Pinciu, absolv. a Conservatorului din Cuj și specializată la Viena, soprană, în rolul Frăsinei, fata lui Topală; d. Pavel Vițelariu, student în teologie, bas, în rolul lui Vulpe, tatăl prostănacului Vintilă; d-ra prof. Lia Popovici, altistă, în rolul Ujei, vrăjitoarea satului. Vor figura apoi țărani și țărance și se vor cânta coruri de nuntă; vor fi de asemenea balate, interpretate de școala d-rei prof. Erna Hamrod; în actul întâi cu zâne, în al doilea cu îngeri, în al treilea cu diavoli.

**SIBIUL MEDICAL.** În luna februarie va apărea în municipiul nostru „Sibiul medical” o revistă lunară de medicină și organizare sanitară. Va fi condusă de dd. dr. lt.-colonel Mihail Capitanovici, docent dr. O. Filipescu, medic primar al serviciului chirurgical dela Spitalul public, dr. Gh. Preda, medic primar, director superior și inspector general sanitar, și dr. Iosif Stolchiția, inspector general sanitar și de ocrotire. Secretari de redacție vor fi dd. dr. C. Ivan și Adam Popescu, iar comitetul de redacție va fi format din alți douăzeci de medici din Sibiu.

Ideia de a edita o revistă medicală în Sibiu (după războiu s'a mai publicat aici și „Buletinul medico-militar”), pornește dela faptul că acest municipiu a fost și continuă a fi importantă cetate de cultură medicală: în mintea cunoscătorilor apar nume de faimă europeană ca neurologul Pandey sau chirurgul Otto. Însoțiți de o pleiadă întreagă de doctori formați la școala germană. După războiu, în răstimpul de 15 ani dela Unire, s'a încetățenit un spirit nou, tineresc și românesc, ce adesea depășește însăși vechea tradiție: acestui nou elan li se datorește publicația ce se proiectează, adăogând un nou titlu de laudă municipiului, unde Cultura română trebuie să domine spre fala și vrednicia numelui de român.

**REAPARE REVISTA „TRANSILVANIA”.** Cea mai veche revistă a Ardealului, redusă de câțiva ani la un simplu anuar al „Astrei”, va renaște sub forma unui buletin tehnic de propagandă culturală, sub conducerea unui comitet compus din: prof. dr. Iuliu Moldovan, director și dr. Gh. Preda, dr. Horia Petra-Petrescu și prof. Al. Dima, membri în consiliul de redacție.

Buletinul va urmări adunarea experiențelor de culturalizare a maselor, comentarea lor, spre a se evidenția principiile unei propagande culturale sistematice. Va fi deasemenea un buletin nu numai



de consemnare a activității despărțimintelor Astrei, dar și a realizărilor celorlalte societăți similare.

## SUCURSALA LIBRARIEI „CARTEA ROMANEASCA”

În cursul lunii decembrie 1933, d. Nicolai Cloșan a inaugurat, pe strada Regina Maria, o sucursală a editorii „Cartea Românească”.

O nouă librărie românească în acest centru cultural trebuie privită cu multă satisfacție fiindcă, reprezentând cea mai puternică editură din țară noastră, va putea fi totdeauna în curent cu ultimele noutăți de librărie (și am dori să o vedem înzestrată în permanență cu revistele românești mai de seamă, ce lipsesc în general de pe piața Sibiului: „Convorbiri literare”, „Azi”, „Abecedar” ș. a.)

Cât despre local, ne bucurăm că se află în sfârșit o librărie românească pe strada principală a municipiului.

## CATEVA CARTI DE-ALE PUBLICIȘTILOR SIBIENI.

**Chirlon Adămolu**, *Cadoul de mireasă* sau „Cele 19 sfaturi pe care trebuie să le știe orice mireasă, pentru fericirea vieții conjugale, după **Bar. de Knigge**. Sibiu, E.I. „Săteanului”, 1933, pp. 20, f. preț.

**XI—XII. Anuarul liceului de fete „Domnița Ileana”** din Sibiu, pe anii școlari 1929|30 — 1930|31. Sibiu, „Dacia Traiană”, 1932, pp. 84, f. preț.

**Ion Armeanu**, prof. la liceu „Gh. Lazăr” din Sibiu: *Recreații matematice*. Partea I. Tratează despre: 1. Numere marl. 2. Operațiuni cu numere. 3. Probleme amuzante de matematică, rezolvate și de rezolvat. Sibiu, ed. aut.; tip. „Săteanului”, 1932, pp. 80, lei 40.

**Luclan Bologa**, *Lectura tineretului*. Ed. Inst. de Psihologie din Cluj, 1933, pp. 120+2 grafice, lei 80 (n-rul 16 din col. „Studii și cercetări psihologice”).

**Dr. Vasile Bologa**, *Cuvântări ocazionale, panegirice și comemorări (1912—1932)*. Sibiu, E.I. „Săteanului”, 1933, pp. 112, lei 40.

**Dr. Ion Bunea**, director: *Anuarul XII al liceului de stat „Gheorghe Lazăr”* din Sibiu. 1930—31 Sibiu, „Dacia Traiană”, 1932, pp. 76, f. preț.

Colonel **Carapancea Titus**, prim-comisar regal: *Problema asigurărilor muncitorești din România*. Teză de doctorat în drept (social-economic). Prezentată și susținută în 14 Iunie 1930, la fac. de drept din Iași. Bac, tip. Școalei militare de geniu, f. a., f. preț, pp. 111, cu anexe.

Col. **Titus Carapancea**, doctor în drept, prim-comisar regal: *Tratat de Economie politică*. Fără loc. tip. an. preț, pp. 144.

Col. **Titus Carapancea**, doctor în drept, prim-comisar regal: *Replica (Rechizitoriul)*, făcută în 15 sept. 1933, în dosarul co-

muniștilor Coloman Müller și soții (Extras din notele stenografice) Fără loc., tip. an., preț, pp. 32.

**Paul Constant**, *Măști pentru muzeu*. Ed. II, Caracal, Ed. Foli Culturale, 1931, pp. 136, lei 60.

**Paul Constant**, *In litera legii*. Schițe șugubețe. Sibiu, ed. «Provincia literară», 1933, pp. 105, lei 50.

**Pimen Constantinescu**, *Poeme conviviale* (Orbul din Chios; Somnul lui Odiseu; Alexandros), de **Giovanni Pascoli**. Traduceri, introduceri, note și bibliografie românească. Focșani, „Cartea Putnei”, 1932, rp, 42, l. 1-25 (nrul 1 din „Ausonia”).

**Pimen Constantinescu**, *Cartea Marei de Ada Negri*. Poem în traducere completă, în forma originalului, cu portret, introduceri și bibliografie italo-română. Focșani, „Cartea Putnei”, 1932, pp. 64 IV, lei 35 (nrul 2 din „Ausonia”).

**Al. Dima**, *Aspecte și atitudini ideologice*. Turnu-Severin, „Datina”, 1933, pp. 173, lei 50.

**Petre Drăghici**, *Poezia lui Lucian Blaga*. Sibiu, tip. Arhidiecezană, 130, pp. 43, f. preț.

**Virgil N. Dulculescu**, *Ghemul fermecat*. Povestire în versuri. Ilustrații de P. Avrigeanu. Sibiu, „Dacia Traiană”, 1933, pp. 15, lei 5 (nr. 1 din „Lecturi pentru copii și tineret”).

**Virgil N. Dulculescu**, *Ionică Norocosul*. Povestire în versuri, ilustrații de P. Avrigeanu. Sibiu, „Dacia Traiană”, 1933, pp. 23, lei 5 (nr. 2 din „Lecturi pentru copii și tineret”).

**Dr. L. Ionașu**, medic primar și **dr. I. Popescu-Sibiu**, medic onorific la spitalul de boli mintale Sibiu: *Rotul factorilor afectivi și psihosexuali în geneza psihonevrozelor*. Comunicare făcută la al X-lea Congres românesc de neurologie, psihiatrie, psihologie și endocrinologie, ținut la Iași, 14 Oct. 1930. Sibiu, tip. S. M. I. nr. 2, 1931, pp. 20, f. preț (Extras din revista „Spitalul”, din Martie 1931).

**Ștefan Klett**, doctor în Filosofie și prof. la Șc. sup. de comerț din Sibiu: *Curs de Corespondență Comercială Germană (Deutsche Handelskorrespondenz)*, p. șc. sup. de comerț. Intocmit după programa oficială: ed. V. Sibiu, ed. aut., 1933 (ip. G. Häiser), pp. 95, lei 70 (manual p. anii II și IV ai șc. sup. de com.).

**D. Lapadatu**, **Dr. Stroia**, **I. Crișan**: *Abecedar*. Prelucrat după noua programă analitică de **I. Crișan**, sub dir. **M. Sasu**, **T. Roșu**, **I. Pavel**, revizori școlari. Aprobă de On. Minister prin ord. Nr. 325/27. Ed. XXX. Sibiu, Ed. „Săteanului”, 1930, pp. 104, Lei 24.

**Elle Măgeanu**: *Floare de cicoare*. Fierle muzicală în două acte. Muzica de **N. Oancea**, pr. f. la lic. „Gh. Lazăr” din Sibiu. Sibiu, ed. Libr. Săteanului, f. 2. (1925), pp. 32, lei 8.

**Ionel Neamtzu**, *Farmecul gotic*. Roman, ed. II. Cluj, „Ardealul”, f. a. (1932), pp. 139, lei 15.

**Horia Petra Petrescu**: *Calendarul pentru popor al Asociațiunii pe anul 1933*. Sibiu, ed. „Astra”, 1932, pp. 216, lei 15 (nrul 198 din bibl. pop. a Asociațiunii „Astra”).

**Horia Petra-Petrescu:** „*Amicul Poporului*“, Calendar pe anul comun 1934. Sib'iu, Ed. Drotleff, 1933, pp. 106, lei 18.

**Horia Petra-Petrescu:** *Calendarul Săteanului pe anul 1934*. Sibiu, ed. Drotleff, 1933, pp. 84, lei 12.

**Ioan Podoreanu,** învățător: *Ionel și Lenuța*. Plesă poporală în două acte. Sibiu Ed. „Săteanului“, 1930, pp. 32, f. preț.

**Dem. Pand. Popescu,** *In parcul arinilor*. Satira VI. Sibiu, tip. Schmidt, 1931, pp. 4, f. preț.

**Dem. Pand. Popescu,** *Mica Înțelegere juridică* (Satira VII). Sib'iu, tip. Schmidt, 1933, pp. 4, f. preț.

**Dem. Pand. Popescu :** *Rapsodia verde* (Satira IV). Sibiu, tip. Schmidt, 1933, pp. 8, f. preț.

**Dem. Pand. Popescu,** *giudice romano : All'Italia* (odă). Sibiu, Schmidt stampator, 1933, pp. 4, fără preț.

**Dr. I. Popescu-Sibiu,** medic onorific la Spitalul de boli mintale din Sibiu, *Doctrina lui Freud* (Psihanaliza)\* Prefață de prof. dr. C. Parhon, de la Facultatea de medicină din Iași. Ed. II, revăzută și completată, cu un vocabular medico-psihologic pentru tinerii tehnici. Sibiu, tip. „Principele Carol“, 1932, pp. 292, lei 140 (Teză de doctorat, premiată de Academia Română).

**Dr. I. Popescu-Sib'iu,** medic onorific la Spitalul de bolimintale din Sibiu : *Psicologia nevrozelor* (Extras din rev. „Spitalul“, Ian. 1933). Buc., tip. Cultura, 1933, pp. 16, f. preț (O comunicare, făcută la al X-lea congres român al soc. de Psihiatrie, Neurologie, Psihologie și Endocrinologie, în Oct. 1930, la Iași, de savantul medic și vicepreședinte și grupării „Thesis“ din Sibiu).

**Trandafir Preda,** director : *Anuarul XI al Școlii Comerciale Elementare și Superioare de băieți din Sibiu*. Anul școlar 1930—31 Sibiu, „Dacia Traiană“, 1932, pp. 40, f. preț.

**Z. Sandu,** *Tămâioare* (proze lirice), Sibiu, tip. S. M. I., 1931, pp. 36, lei 60.

**Z. Sandu** (prof. N. Regmar), *Siluate filozofice*. București, Cartea Românească, 1933, pp. 172, lei 80.

**Ecaterina Săndulescu** *Spleen* (Poezii). Sibiu, „Dacia Traiană“, f. a. (1930) pp. 39, lei 40.

**Societatea de lectură „Alex. Vlahuță“** a elevilor liceului „Gh. Lazăr“, Sibiu : *Primul buletin 1931—32*, Sibiu, „Dacia Traiană“, 1932, pp. 32.

**Ortodoxia Malor dr. Teodorescu,** văduvă de războiu: *Martira Războiului*. Ediția III. Sibiu, Ed. „Săteanului“, 1933, pp. 44, lei 80.

P. C.

Toate cărțile revistele și ziarele ce se primesc la redacție (pe adresa : prof. Pimen Constantinescu, str. G-ral Moșoiu 1) se trec în această bibliografie. Toate cele trimise în dublu exemplar dau dreptul la recenzii.

## CUPRINSUL NUMARULUI 1-2

Predoslovie, 1—2 . . . . .	Pimen Constantinescu
Gânduri de toamnă (poezie), 2 . . .	Elie Măgeanu
Strofe (poezie), 2 . . . . .	Elie Măgeanu
File de taină (30 Iulie 1917), 3—6. . .	Mircea Alexiu
Cântec (poezie), 6 . . . . .	Virgil N. Duiculescu
Nocturnă (poezie), 6 . . . . .	Virgil N. Duiculescu
Isolda (sonet de d'Annunzio), 7 . . .	Pimen Constantinescu
O, tlnerețe (sonet de d'Annunzio), 7	Pimen Constantinescu
Calul (poveste puțin veselă), 8—12	Dem. Pand Popescu
Toamnă (poezie), 12 . . . . .	Ion Miuța
Din acelaș sânge (roman, I), 13—15	Constanța Hodoș
Unui zgârcil (ep'gr. de F. Pananti), 15	Pimen Constantinescu
Reabilitare, 16—17 . . . . .	Ecaterina Săndulescu
Negoitul (catrene) 18 . . . . .	Octavian Goga și alții
Strofe de toamnă (poezie), 18 . . .	Aurelia Pop
Pâlnea (schifă), 19—22 . . . . .	Ion Săndulescu
Cântec de seară (poezie), 22 . . . .	Elie Măgeanu
Cântec (poezie), 22 . . . . .	Ioan Berghea
Poeme în proză, 23 . . . . .	Ion Miuța
Dușuri scoțiene, 24—26 . . . . .	Horia Petra-Petrescu
Despre adolescență, 27—28 . . . . .	Ionel Neamțu
Sonet, 28 . . . . .	Virgil N. Duiculescu

CRONICA LITERARĂ : Al. Dima, Aspecte și atitudini Ideologice, (29—30), de L. M. ; Z. Sandu, Siluete filozofice (31), de Ion Vlad ; Paul Constant, In litera Iegii ; I. Al. Brătescu-Voinesti, Cu undița (32), de Ion Săndulescu ; Tudor Vianu, Imagini italiene (33) ; Dem. Botez, In căutarea mea (33), Agatha Bărescu, Memorii (34), de Ecaterina Săndulescu ; Provincia literară, II, 1—2 (34—36), de Licu Pop ; Uniunea fundațiilor culturale regale (36—37), de Pimen Constantinescu.

CRONICA LOCALĂ : Gruparea intelectuală „Thesis“ din Sibiu (38—40) ; Cursul public de Italiană din Sibiu (41—42) ; Conferințele „Astrei“ (42—44) ; Cursurile Universității populare (44—45) ; Reuniunea de muzică „Gheorghe Dima“ (45—46) ; Sibiul Medical“ (46) ; Reapare revista „Transilvania“ (46—47) ; Sucursala librăriei „Cartea Românească“ (47) ; Câteva cărți de-ale publiciștilor sibieni (47—49), de P. C.

